

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

2 | 2012

VETERINÁRNÍ A FARMACEUTICKÁ UNIVERZITA BRNO

SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ
STUDIJNÍHO A INFORMAČNÍHO CENTRA

8. BŘEZNA 2012

HLAVNÍ TÉMA

Studijní a informační centrum Veterinární a farmaceutické univerzity Brno <i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc. MBA</i>	1
Slovo architekta <i>ing. arch. Petr Stojan, ing. arch. Jan Podešva</i>	6
Slavnostní otevření Studijního a informačního centra <i>redakce</i>	7

CELOUNIVERZITNÍ INFORMACE

Rozpočet univerzity na rok 2012 <i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc. MBA, Mgr. Daniela Němcová</i>	10
Prof. Pospíšil emeritním profesorem <i>redakce</i>	11

Z ČINNOSTI FVL

VFU Brno má vědeckou publikaci v Nature <i>Petr Hořín</i>	
Starokladubský kůň – kousek historie, na kterou můžeme být právem hrdí <i>Markéta Sedlinská</i>	13
Studentky natočily video a vyhrály 20.000 USD pro Ústav fyziologie <i>Jana Petrášová</i>	16

Z ČINNOSTI FVHE

FVHE školicím centrem EU <i>Ladislav Steinhauser</i>	17
Letní škola v zimě <i>Ladislav Steinhauser, Eva Straková, Pavel Suchý</i>	18
Smlouva mezi naší a ankarskou univerzitou <i>Ladislav Steinhauser</i>	19
Bowling 2012 na FVHE <i>Ladislav Steinhauser</i>	19
Přednáškový pobyt v Japonsku <i>Josef Jandásek, FVHE VFU Brno</i>	20

Z ČINNOSTI FAF

Přednáška prof. Höschla na FaF <i>Cyril Höschl</i>	21
Fakultní lékárna FaF VFU Brno a její zapojení do výuky <i>PharmDr. Jan Šaloun, Ph.D.</i>	22

Z ČINNOSTI REKTORÁTNÍCH PRACOVIŠŤ

Rok 2011 v Klubu dějin veterinární medicíny a farmacie VFU Brno <i>Pavel Brauner</i>	24
---	----

Z ČINNOSTI STUDENTŮ

Jak mně bylo v Irsku? <i>MVDr. Lenka Jelínková</i>	26
IVSA v plném proudu <i>Vladka Jelínková</i>	28

UDÁLOSTI

Jubilejní 75. reprezentační veterinární ples <i>Alena Sýkorová</i>	29
XVII. Ples farmaceutů <i>Hana Landová</i>	30
Jarní koncert v muzikálovém kabátu <i>Alena Sýkorová</i>	31

PERSONALISTIKA

Prof. MVDr. Ladislav Polák, CSc., by se dožil 90 let <i>Pavel Brauner</i>	32
Za profesorem Jiřím Kamanem doktorem veterinárních věd <i>Oldřich Štěrbá, Roman Halouzka</i>	33

RECENZE

Vademecum anatomie domácích savců pro studium a veterinární praxi <i>Prof. MVDr. Roman Halouzka, DrSc.</i>	34
Malá vzpomínka nad fotografií v knize Veterinární péče v českých zemích <i>MVDr. Ivo Petro</i>	35

HORIZONTY

Což takhle dát si parmazán? A nebo třeba parmskou šunku? <i>Iva Steinhauserová</i>	36
---	----

**VITA
UNIVERSITATIS**

časopis Veterinární
a farmaceutické univerzity
Brno

2 | 2012**Vydává:**

Veterinární a farmaceutická
univerzita Brno
Palackého 1/3, 612 42 Brno

Vychází:

každé dva měsíce

Redakční rada:

prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA
– předseda
MVDr. Pavel Brauner, Ph.D.
doc. PhDr. Karel Král, CSc.
prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc.
prof. MVDr. Iva Steinhauserová, CSc.
MVDr. Mirko Treu, CSc.

Redakce:

Bc. Barbora Šolcová
Tel.: 541 562 001, 724 743 250
solcovab@vfu.cz

Sazba:

Martina Petrová, tel.: 608 740 583
petrova.m@tiscali.cz

Jazyková korektura:

Mgr. Alena Sýkorová

Tisk:

Tiskárna Didot, spol. s r.o.
www.tiskarna-didot.cz

Reg. č.: MK ČR E 18254

ISSN 1803-3830

Redakční uzávěrka pro č. 3/12:

27. 4. 2012

Příští číslo vyjde:

25. 6. 2012

Za obsah dodaných textů odpovídají
autoři

© Veterinární a farmaceutická
univerzita Brno

Titulní strana: SIC, symbolické slavnostní přestříže-
ní pásky – rektor V. Večerek, E. Bartoňová (MŠMT)
foto: Alena Sýkorová

Studijní a informační centrum Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

V areálu Veterinární a farmaceutické univerzity Brno vznikla nová dominanta – Studijní a informační centrum. Stavba se stala významným modernizačním architektonickým prvkem areálu a dotváří jedinečné prostředí brněnského veterinárního a farmaceutického univerzitního kampusu.

Vznik tohoto centra univerzity nebyl jednoduchý. Úvahy o vybudování centrální stavby na planině položené téměř uprostřed areálu sahají mnoho let nazpět. Nicméně vážně se začalo jednat o vzniku centra určeného zejména studentům teprve před několika lety. Impulsem formování základní představy byla mezinárodní evaluace veterinárních fakult, v jejímž průběhu bylo řešeno zázemí pro samostudium v areálu univerzity na úrovni odpovídající zázemí na obdobných univerzitách v západní části Evropy s kapacitně odpovídajícím přístupem k tištěným i elektronickým zdrojům informací

pro studenty. Významnou součástí této myšlenky byl také stále rostoucí důraz na welfare studentů na univerzitě podporovaný vývojem v evropském veterinárním vzdělávání. Součástí úvah bylo také úsilí o zvýšení standardu v přístupu studentů k informacím o studiu a vyřizování jejich studijní agendy. Úvahy směřovaly také k možnostem poskytnout studentům dostatečný prostor pro trávení času mezi přednáškami a případně praktickou výukou v areálu univerzity zejména v době nepříznivých klimatických podmínek s možností občerstvení. Představy o stavbě si daly za cíl dokončit oblast univerzity o odpovídající archiv univerzity s dostatečnou kapacitou a možností jeho národní akreditace. Myšlenka rozvoje nejen informačních, ale také jazykových schopností studentů byla podkladem pro úvahy o rozšíření kapacity univerzity v oblasti výuky cizích jazyků s jejich umístěním do informační

ho a studijního centra. Tradici univerzity byla také klubová činnost zaměřená na historii veterinární medicíny a farmacie. Umístění této činnosti do nové budovy se stalo přirozenou součástí nového centra univerzity. Celkově tak vznikl záměr vytvořit centrum univerzity zahrnující provozy centrální knihovny s přístupem k tištěným i elektronickým zdrojům informací, archivu, centra pro výuku cizích jazyků, činnosti zaměřené na historii oborů tradovaných na univerzitě, studijních oddělení a děkanátů fakult, a možností pro trávení volného času studenty.

Na stavbu vytvářející centrum areálu se univerzita připravovala několik let. Především řešila uvolnění prostor, na nichž měla stavba vzniknout. Musela být vytvořena náhrada za provozy výzkumných stájí zaměřených na výživu zvířat umístěných v již zastaralé a neodpovídající budově, avšak v místě předpokládané výstavby nového centra, a tak byly posta-

veny nové modernější výzkumné stáje mimo místo uvažované pro nové centrum. Bylo nutné přemístit z místa zamýšlené stavby množství prefabrikovaných garáží, a tak při západním okraji areálu vzniklo nové garážové středisko univerzity. Bylo nezbytné přesunout také kotce a výcvikový prostor pro psy. A tak bylo vybudováno nové soustředění kotců pro kynologický klub a vymezen nový prostor pro výcvik psů v areálu univerzity. Bylo nutné provést archeologický průzkum, který umožnil kompletaci představy o umístění nového studijního a informačního centra univerzity.

Prostředky na vytvoření nového moderního centra pro samostudium a získávání studijních informací studenty na univerzitě byly vyjednávané s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR něko-

lik let. Hlavní jednání byla vedena s náměstkyní ministra ing. Evou Bartoňovou. Nakonec se podařilo získat podporu ministerstva pro realizaci záměru na vybudování moderního kapacitně odpovídajícího Studijního a informačního centra Veterinární a farmaceutické univerzity Brno. Architektonické řešení nové budovy bylo svěřeno týmu projekční kanceláře PROJECT building s.r.o. vedeného Ing. Arch. Petrem Stojanem. Zhotovitelem stavby se stala společnost IMOS Brno, a.s., a to její skupina vedená Ing. Petrem Hajdukem a Ing. Petrem Grodou. Aktivita za Veterinární a farmaceutickou univerzitu Brno koordinovala kvestorka univerzity Mgr. Daniela Němcová.

Koncem roku 2011 se tak v areálu univerzity objevila nová mimořádně působivá stavba, která zaujala snad všechny

akademické pracovníky, zaměstnance i studenty Veterinární a farmaceutické univerzity Brno. Zasažena mezi vzrostlé stromy, moderního vzhledu, převážně prosklená, z hlediska přístupu otevřená, konstrukčně vyvážená čtyřpatrová budova se stala opravdovým centrem pozornosti.

Budovu tvoří tři bloky propojené dvěma atrií. V suterénu je situován archiv univerzity s napojením na badatelnu lokalizovanou v prvním podlaží. Prostory pro trávení volného času studenty v době mezi výukou doplněné možností občerstvení v centrálně situovaném bufetovém zařízení jsou umístěny v prvním podlaží. Do krajních bloků jsou pak zasaženy velké učebny vybavené výpočetní technikou pro získávání elektronických informací studenty a další učebna pro variantní vy-

užití. V druhém podlaží jsou lokalizovány studijní oddělení a děkanáty fakult, a to vždy v každém bloku pro jednu fakultu. V třetím podlaží jsou umístěny prostory pro výuku cizích jazyků a provozy ústavu odpovídajícího za toto vzdělávání. V jednom z krajích bloků je umístěn velký sklad knihovny. V posledním podlaží jsou bloky a atria přestřešeny patrem vytvářejícím zázemí pro umístění centrální univerzitní knihovny pro studenty. Jižní blok je určen pro historii veterinární medicíny a farmacie s možností provozování činnosti klubu emeritních akademických pracovníků zabývajících se historií oboru a univerzity. Podlaží a jejich propojení schodišti s výrazným architektonickým vkladem umožňuje jejich využití také jako prostoru pro setkávání studentů při organizaci studentských aktivit.

Studijní a informační centrum Veterinární a farmaceutické univerzity Brno má z pohledu architektonického, stavebního, technologického, provozního i v pojetí svého věcného zaměření mimořádné předpoklady stát se opravdovým centrem života studentů na univerzitě. Právě pohled potřeb studenta při jeho pobytu v areálu univerzity byl nosnou myšlenkou při koncipování této mimořádné stavby. Veterinární a farmaceutická univerzita Brno si postavením

v rámci evropských univerzit stejného odborného zaměření, svojí výjimečností mezi vysokými školami v České republice a svojí jedinečností v rámci regionu a jeho okolí takovéto centrum zasluží. Výsledky, jichž univerzita dosahuje ve vzdělávání studentů, ve vědě a výzkumu a v dalších akademických činnostech a jejichž kvalita je prověřována na úrovni mezinárodních evaluací, národních akreditací a v rámci univerzitního hodnocení kvality, jí dávají potenciál plného využití kapacity nově zbudovaného studijního a informačního centra pro rozvoj univerzitního vzdělávání v oblasti veterinární medicíny a farmacie.

Jsem přesvědčen, že srdce univerzity, které se podařilo, ve smyslu univerzitní vznešenosti, architektonické elegance, stavebně provozní potřeby a každodenní studijní využitelnosti, vybudovat uvnitř kampusu Veterinární a farmaceutické univerzity Brno, bude centrem akademického života na univerzitě.

■ text: **prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.**
MBA, rektor

Slovo architekta

Cesta a geneze vizí, návrhů a následně vlastního projektování až po realizaci Studijního a informačního centra na Veterinární a farmaceutické univerzitě v Brně byla poměrně dlouhá. První obhlídky lokace, rozvahy a skicy jsme začali provádět již v roce 2004. Při osobním seznámením s vytipovaným místem pro stavbu jsme si všimli jedné zvláštnosti, která měla podstatný vliv na náš pozdější návrh. Budoucí objekt měl stát totiž na louce (sloužící do té doby jako cvičiště pro psy), která ač stála v podstatě uprostřed celého areálu univerzity, nebyla na první pohled skoro vůbec patrná. Bylo to způsobeno hustou vzrostlou zelení, která louku obepínala ze tří stran jako podkova (čtvrtou stranu tvořila dnes již odstraněná starší přízemní budova jednoho z univerzitních ústavů). Myslíme si, že už v té chvíli nám bylo jasné, že budeme chtít toto unikátní přírodní uspořádání, kde okolní stromy vytvoří vlastně druhou „zelenou“ fasádu objektu, využít pro náš návrh nového centra. Další myšlenky a nápady pak už na sebe postupně navazovaly a zapadaly jedna do druhé:

- do zeleně prosklená atria, poskytující suchý, teplý, ale dostatečně světlý prostor pro setkávání studentů ve volném

čase mezi výukou (který v areálu doposud chyběl)

- kolem atrií tři samostatné bloky budov, navzájem propojené lávkami v každém podlaží
- co nejotevřenější půdorys přízemí, přístupný ze všech stran, který má k návštěvě atrií a objektu přímo vybízet
- veřejné proozy v přízemí, související právě se zvýšenou hustotou „protékajících“ návštěvníků centra – PC room, multifunkční prostory, kavárna, snadný přístup ke studijním oddělením jednotlivých fakult, až po seminární a výukové prostory ve vyšších podlažích
- vše symbolicky zastřešující nová univerzitní knihovna, umístěná do nejklidnější části objektu v posledním

patře, kde mohou návštěvníci studovat a bádát při uklidňujícím pohledu do korun stromů

Ačkoli to takto napsané vypadá jednoduše, za těch 8 let od prvních skic až po realizaci došlo k mnoha korekcím, úpravám, přizpůsobování dispozic provozům, změnám materiálů a dalším kompromisům. Přejeme si však a doufáme, že původní koncept, který jsme se po celou dobu snažili udržet, bude dobře sloužit ke spokojenosti uživatelů a radosti návštěvníků.

Za architektonickou kancelář
PROJECT building, s.r.o.

- text: **ing. arch. Petr Stojan**
ing. arch. Jan Podešva

Slavnostní otevření Studijního a informačního centra

Slavnostní otevření novostavby Studijního a informačního centra dne 8. března 2012 bylo vyvrcholením několikaletého úsilí o vytvoření moderního zázemí především pro studenty Veterinární a farmaceutické univerzity Brno. Pod záštitou rektora VFU Brno, prof. MVDr. Vladimíra Večerka, CSc., MBA, a organizační taktovkou Bc. Barbory Šolcové byla již dopoledne akce zahájena komentovanou prohlídkou pro pozvané z řad zástupců ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ministerstva zemědělství, ministerstva zdravotnictví, Parlamentu ČR, představitelů Jihomoravského kraje a Statutárního města Brna, spolupracujících univerzit a vysokých škol a orgánů státní správy. Hosté se mohli seznámit s významem a účelem stavby a architektonickým i technickým provedením s odbornými komentáři ing. Romana Mačáka (VFU Brno), ing. Jiřího Meitnera a Petra Grody (IMOS, a.s.).

Krátce před polednem přivítalo Studijní a informační centrum další hosty z řad vedení univerzity, členů vědecké

■ Za pár okamžiků bude zahájeno slavnostní otevření

a správní rady univerzity, akademického senátu, přednostů klinik a ústavů a další pozvané z řad studentů a zaměstnanců univerzity. Po úvodním přivítání MVDr.

Pavlem Braunerem, Ph.D., byly prosloveny projevy a zdravice. Za univerzitu zdůraznil význam Studijního a informačního centra rektor, prof. MVDr. Vladimír

■ Na pódiu se sešli: zleva dr. Brauner, prof. Večerek, ing. Bartoňová, dr. Bohatec, Mgr. Jelínek, dr. Martinec, Mgr. Němcová, ing. arch. Stojan a ing. Štercl

■ Pohled na účastníky slavnostního ceremoniálu otevření SIC

Večerek, CSc., MBA, o finančním zázemí pro stavbu promluvila za Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR náměstkyně ministra, Ing. Eva Bartoňová. Zdravici ve smyslu pokračování dobré spolupráce se sektorem zemědělství pronesl MVDr. Pavel Bohatec, vrchní ředitel sekce potravinářské výroby ministerstva zemědělství. O jedinečnosti VFU Brno a jejím významu pro město Brno promluvil Mgr. Martin Jelínek, vedoucí odboru školství, mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Brna. „Požehnání“ novostavbě SIC dal ve svém projevu předseda Správní rady VFU Brno a opat starobrněnský, ThDr. Ing. Evžen Martinec, OSA. Za zhotovitele stavby na závěr promluvil generální ředitel firmy IMOS, a.s., Ing. Oldřich Štercl.

Následovalo poděkování rektora VFU Brno všem, kteří se o realizaci stavby Studijního a informačního centra zasloužili – všem hovořícím a dále kvestorce univerzity Mgr. Daniele Němcové a autorovi

■ Součástí otevření byly komentované prohlídky

architektonického návrhu, zástupci firmy Project Building, s.r.o., ing. arch. Petru Stojanovi předal rektor Večerek upomínkový skleněný artefakt s vypískovaným obrysem stavby SIC a dnem jejího slavnostního otevření z dílny nižborské sklárny Rückl Crystal, a.s.

Slavnostní akt otevření ukončilo přestřižení pásky, kterého se ujal rektor, prof. Večerek, spolu s náměstkyní ministra školství, mládeže a tělovýchovy, Ing. Bartoňovou. Následovalo symbolické otevření rautu a zahájení dne otevřených dveří pro všechny zájemce z řad studentů, učitelů a dalších zaměstnanců univerzity, kteří se mohli seznámit také s výstavou fotografií mapující výstavbu centra a interaktivní expozicí Ústavu cizích jazyků a dějin veterinárního lékařství na téma „Kůň ve sbírkách VFU Brno“. Slavnostní atmosféru dokresloval hudební doprovod pianisty Marka Paly, působícího na JAMU v Brně. Studijní a informační centrum tak v den svého otevření přilákalo téměř tisícovku návštěvníků, především studentů a zaměstnanců univerzity.

■ text: redakce

foto: A. Krátký, J. Kubernát, M. Petrová

Skleněný artefakt

Upomínkový skleněný artefakt s vypískovaným obrysem stavby SIC a dnem jejího slavnostního otevření z dílny nižborské sklárny Rückl Crystal, a.s.

Brožura

Propagační brožura určená všem návštěvníkům slavnostního otevření a dne otevřených dveří

■ O hudební produkci se postaral Marek Pala působící na JAMU v Brně

■ Neformální část slavnostního otevření zahájilo otevření rautu

Rozpočet univerzity na rok 2012

Rozpočet Veterinární a farmaceutické univerzity Brno na rok 2012 získávaný z MŠMT představuje tři rozpočtové zdroje, a to prostředky na vzdělávání studentů, prostředky na institucionální podporu výzkumné organizace (dále též institucionální výzkum) a prostředky na specifický výzkum.

však preferují některé oblasti, které nejsou zejména pro veterinární vzdělávání určující z pohledu mezinárodního hodnocení veterinárního vzdělávání a nebo jsou z podstaty veterinárního vzdělávání velmi omezené (např. mobility studentů v klinických oborech se nemohou ve vý-

výpočet výše institucionálního výzkumu na rok 2012 VFU Brno získala 16473,057 bodů a tomu odpovídá rozpočet 52,376 mil Kč, což představuje navýšení o 21,059 mil Kč, tj. navýšení o 67,24 %. Svým vědeckým výkonem tak univerzita získala poměrně významné navýšení množství prostředků určených pro výzkum, i když se ve skutečnosti o tak významné navýšení rozpočtu na výzkum nejedná, protože v loňském roce získávala univerzita ještě prostředky na výzkumný záměr, který však v roce 2012 již nepokračuje.

Prostředky na specifický výzkum jsou určovány vysoké škole na základě výpočtu, který zahrnuje parametry stanovené MŠMT a jejich ohodnocení mírou váhy pro celkový výpočet. Parametry jsou počet bodů získaných v rámci RIV, počet DSP studentů, počet DSP absolventů, počet absolventů Mgr. programů. Na základě takto provedeného výpočtu bylo VFU Brno přiděleno pro rok 2012 na specifický výzkum 11,150 mil Kč., což je o 0,922 mil. více než v roce 2011, tj. navýšení o 8,50%.

V souhrnu tak rozpočet VFU Brno pro rok 2012 představuje 308,215 Kč, což je o 8,856 mil. Kč méně než pro rok 2011, tj. pokles o 2,79 %. Významný nárůst prostředků na výzkum v části institucionálního výzkumu získaný nadstandardní výzkumnou činností univerzity tak zabraňuje extrémnímu poklesu rozpočtu univerzity na rok 2012.

Rozpočet na rok 2012 byl opět rozdělen na části výdaje FVL, výdaje FVHE a výdaje FaF, výdaje pro fakulty společné, výdaje rektorátu, společné výdaje.

Prostředky pro jednotlivé fakulty na vzdělávání studentů tak byly ve smyslu celkového poklesu rozpočtu na vzdělávání sníženy o 11,22% a prostředky na institucionální výzkum byly rozděleny podle bodů získaných příslušnou fakultou s tím, že je zde příležitost vzestupem prostředků na institucionální výzkum vyrovnat pokles prostředků na vzdělávací činnost. Prostředky na specifický výzkum byly rozděleny na fakulty podle výpočtu, kterým byly přiděleny univerzitě. Celkově FVL bylo přiděleno 87,77 mil. Kč, což je o 929 tis. méně než v roce 2011 (FVL se tak vědeckým výkonem nepodařilo vyrovnat pokles rozpočtu na vzdělávací činnost), pro FVHE bylo přiděleno 83,60 mil. Kč, což je o 3271 tis. více než v roce 2011 (FVHE se tak vědeckým výkonem podařilo vyrovnat pokles rozpočtu na vzdělávací

Prostředky na vzdělávání studentů jsou MŠMT pro vysokou školu dovozeny na základě dvou postupů. První je založen na počtu studentů a představuje 80% celkového rozpočtu na vzdělávání studentů (tzv. ukazatel A). Vychází z normativu na studenta, koeficientu ekonomické náročnosti studijního programu a počtu studentů. S ohledem na skutečnost, že v zásadě je počet studentů již několikrát rok z pohledu financování limitován ze strany MŠMT, v ustálených podmínkách by proto hodnota této části rozpočtu neměla být příliš odlišná od hodnoty předchozího roku. Protože však byl rozpočet pro vysoké školy ve srovnání s rokem 2011 významně snížen, došlo i v této části rozpočtu k významnému snížení rozpočtu pro VFU Brno. Druhý postup vychází z tzv. výkonu vysoké školy a představuje 20% celkového rozpočtu na vzdělávání studentů. Vychází z parametrů a jejich ohodnocení stanovených MŠMT a na základě těchto propočtů je stanovena druhá část rozpočtu na vzdělávání studentů (tzv. ukazatel K). Parametry stanovené pro výpočet ukazatele K pro rok 2012

znamném množství uskutečňovat např. z legislativních důvodů) a současně nezahrnují podstatné činnosti, které jsou z pohledu mezinárodní evaluace zásadní (např. veterinární činnost na klinikách). Nedostatkem tohoto systému a současně souběhem skutečností, že prostředky na ukazatel K jsou odnímány z ukazatele A, kde navíc ukazatel K nezohledňuje ekonomickou náročnost studijního programu zatímco ukazatel A ano, tak došlo k poklesu rozpočtu na vzdělávání studentů pro Veterinární a farmaceutickou univerzitu Brno pro rok 2012 o extrémních 30,8 mil Kč, tj. snížení o 11,22 %. Tento stav, který neodpovídá záměru MŠMT více financovat kvalitní vysoké školy vyšším ukazatelem K a méně financovat méně kvalitní vysoké školy nižším ukazatelem K, postihuje VFU Brno, která je vnímána jako kvalitní vysoká škola, a je proto v současné době předmětem jednání mezi vedením VFU Brno a MŠMT.

Prostředky na institucionální podporu výzkumné organizace jsou stanovovány pro vysokou školu na základě bodů získaných v RIV za pětileté období. Pro

činnost a získat ještě další prostředky navíc), pro FaF bylo přiděleno 44,09 mil. Kč, což je o 667 tis. více než v roce 2011 (FaF se tak vědeckým výkonem podařilo vyrovnat pokles rozpočtu na vzdělávací činnost a získat mírné navýšení prostředků).

Výdaje pro fakulty společně zahrnují pro rok 2012 prostředky na dofinancování VaVpI a to ve výši 7,0 mil. Kč, což je o 12,0 mil méně než v roce 2011, rozpočet však vyšší úroveň této položky neumožňuje, nicméně VFU šetřila na dofinancování VaVpI v předchozích dvou letech a společně s těmito úsporami by proto spolufinancování VaVpI pro rok 2012 mělo být zajištěno.

Výdaje rektorátu a rezerva rektora představují 33,25 mil. Kč a byly sníženy o 0,5 mil Kč v části rezerva rektora ve srovnání s rokem 2011.

Společné výdaje představují 52,50 mil Kč a byly zvýšeny o 635 tis. Kč, kde byla posílena položka nákup energií o 1,14 mil. Kč a snížena položka CEITEC o 0,5 mil Kč. Problémem je položka odpisy investičního majetku, která byla stanovena na stejné úrovni jako v roce 2011, nicméně zde, stejně jako v roce 2011, se předpokládá případné její navýšení dofinancováním z případných úspor a dalších zdrojů.

Celkově je tedy rozpočet VFU Brno pro rok 2012 nepříznivý v tom smyslu, že

se univerzita bude muset vyrovnávat s extrémním poklesem části rozpočtu na vzdělávání, a to o 30,8 mil Kč, který je potencionován přesvědčením univerzity, že ji tento pokles postihl ve velké míře nespravedlivě.

Rok 2012 je na úrovni státu charakterizován velkými úsporami, které se promítají také velmi významně do rozpočtu vysokých škol, tento rok je proto také pro VFU Brno rokem významného poklesu, se kterým je nezbytné se vyrovnat na všech úrovních naší univerzity.

■ text: **prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA, rektor**
Mgr. Daniela Němcová, kvestorka

Prof. Pospíšil emeritním profesorem

Dne 9. 3. 2012 byl prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc., jmenován emeritním profesorem VFU Brno a na zasedání Vědecké rady VFU Brno tak přezval z rukou rektora univerzity, prof. Večerka, jmenovací dekret.

Prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc., se narodil 7. 11. 1940 ve Vojnicích u Olomouce. Veterinární fakultu tehdejší Vysoké školy zemědělské absolvoval v roce 1963. Po jednoroční praxi obvodního veterinárního lékaře v Hořovicích na okrese Beroun byl v roce 1964 přijat do řádné vědecké aspirantury ve Výzkumném ústavu veterinárního lékařství v Brně, kde v roce 1967 získal po obhajobě kandidátské disertační práce hodnost kandidáta věd – CSc. Po celou dobu působení ve VÚVeL až do roku 1990 se jako vědecký pracovník zabýval virovými infekcemi skotu a prasat (především infekční boviní rinochetriceida, boviní virová diarrhoea, virová gastroenteritida prasat a influenza prasat), později se věnoval také virovým infekcím drůbeže a ryb. Začátkem roku 1990 byl zvolen vedoucím oddělení virologie ve VÚVeL.

Na podzim roku 1990 byl na základě výběrového řízení přijat na Vysokou školu veterinární do funkce přednosty nově vytvořeného Ústavu epizootologie Fakulty veterinárního lékařství VŠV. Do pracovního poměru nastoupil 1. ledna 1991, kdy byl pověřen vedením ústavu a přednáškami z předmětu obecná a speciální epizootologie.

V roce 1991 se habilitoval docentem epizootologie, v roce 1992 obhájil doktorskou disertaci a získal hodnost doktora věd – DrSc. a v prosinci 1993 byl jmenován

profesorem pro obor epizootologie. Na ústavu postupně vybudoval virologickou laboratoř a pokračoval ve studiu infekční boviní rinochetriceidy a influenza prasat. Později, když se objevila boviní spongiformní encefalopatie (BSE), průběžně studoval toto onemocnění a vybudoval laboratoř pro její diagnostiku. V průběhu profesní kariéry byl zaměřen na studium etiologie, diagnostiky a prevence infekcí hospodářských zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka. Od roku 2008 zajišťoval přednášky z Infekčních chorob rovněž i v anglickém studijním programu.

Během působení ve VÚVeL a na VFU Brno absolvoval řadu krátkodobých zahraničních studijních pobytů a tři dvouměsíční studijní pobyty – na Vysoké škole veterinární v Hannoveru a dvakrát na Univerzitě v Madisonu ve Wisconsinu v USA.

Od nástupu na VŠV byl až do roku 2010 členem Vědecké rady VFU Brno, FVL a většinou i členem Vědecké rady FVHE, Vědecké rady Výzkumného ústavu veterinárního lékařství v Brně a od roku 1997 až do roku 2010 i členem Vědecké rady Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Je členem České akademie zemědělských věd, Československé společnosti mikrobiologické, European Society for Veterinary Virology a International Society for Veterinary Epidemiology and Economics.

Od roku 1997 do roku 2000 byl proděkanem Fakulty veterinárního lékařství VFU Brno, od roku 2000 do roku 2006 prorektorem pro vzdělávání VFU Brno a od roku 2006 do roku 2010 proděkanem Fakulty veterinárního lékařství VFU Brno.

■ Jmenování Z. Pospíšila emeritním profesorem

Od začátku své vědecko-výzkumné činnosti ve VÚVeL a později na VFU Brno byl autorem či spoluautorem 196 vědeckých a odborných publikací, 64 výzkumných zpráv a 8 skriptů či učebnic. Byl školitelem jedné kandidátky věd a 5 absolventů doktorského studijního programu a během jeho působení ve funkci přednosty Ústavu infekčních chorob a epizootologie se pro tento obor habilitovali tři pracovníci ústavu a dva byli jmenováni profesory.

Od ukončení pracovního poměru odchodem do důchodu dnem 1. září 2011 pokračuje prof. Pospíšil v různých pedagogických aktivitách na univerzitě.

■ text: **redakce**
foto: A. Sýkorová

VFU Brno má vědeckou publikaci v Nature

Začátkem února byla v časopise Nature (IF 36.104) publikována studie zabývající se genetickou podstatou zvláštního typu zbarvení u skotu (Serial translocation by means of circular intermediates underlies colour sidedness in cattle. Durkin K., Coppieters W., Drögemüller C., Ahariz N., Cambisano N., Druet T., Fasquelle C., Haile A., Horin P., Huang L., Kamatani Y., Karim L., Lathrop M., Moser S., Oldenbroek K., Rieder S., Sartelet A., Sölkner J., Stålhammar H., Zelenika D., Zhang Z., Leeb T., Georges M., Charlier C. *Nature* 2012; 482, 7383:81-84).

Jde o výsledek mezinárodní spolupráce za spoluúčasti Petr Hořina z Ústavu genetiky FVL VFU a Ceitec VFU. Dva týmy genetiků se původně nezávisle na sobě zabývaly genetickou podstatou speciálního zbarvení skotu, charakteristického rozložením pigmentu na těle. Hlava, hřbet, břicho a končetiny jsou bílé, zatímco červená, hnědá nebo černá barva je soustředěna na boky (viz obrázek na titulní straně publikace). Protože podobně zbarvená zvířata se vyskytují

■ Titulní strana Nature

například u belgického modrého nebo švýcarského hnědého skotu, byl jeden z autorských týmů z veterinární fakulty v Lutychu, Belgie, vedený Micheleem Georgesem, a druhý z veterinární školy Vetsuisse Curych/Bern, Švýcarsko, vedený Torsem Leebem. Naše účast na tomto projektu vznikla při debatě na jedné z mezinárodních konferencí o genetice zvířat, kdy jsem byl informován o probíhajícímu projektu. V této souvislosti jsem

■ Prof. Petr Hořin, přednosta Ústavu genetiky

si uvědomil, že velmi podobný, ne-li stejný fenotyp se vyskytuje také u českého strakatého skotu jako tzv. kravařský skot. Vzhledem k tomu, že jde o ráz uvnitř plemene, charakteristický geograficky ome-

■ Studie, na které se podílel i prof. P. Hořin

zenou distribucí, ale relativně stálým výskytem, usoudil jsem, že je velmi pravděpodobně podmíněn geneticky a že má smysl při hledání příčinné mutace a jejího rozšíření ve světě tato zvířata zkoumat. Ve spolupráci s kolegy z Mendelovy univerzity a s chovateli jsme dvě zvířata s odpovídajícím zbarvením identifikovali a zapojili jsme se do mezinárodní spolupráce, která posléze vznikla spojením úsilí obou původních skupin a dalších

spolupracovníků, kteří podobná zvířata objevili v dalších částech světa.

Genomická analýza získaného materiálu pak vedla k objevu dosud neznámého genetického mechanismu způsobujícího tzv. variabilitu v počtu kopií (CNV, copy number variation) a existenci dvou různých alelických variant. Jedna z alel vzniklých tímto mechanismem (C_{S_6}), která je příčinou typického zbarvení švýcarského skotu, byla nalezena také u našeho skotu. Tato souvislost je logická, protože začátkem 20. století byl nynější český strakatý skot formován za využití býků dovezených ze Švýcarska.

Objev dosud neznámého genetického mechanismu byl důvodem přijetí výsledků práce v tomto prestižním vědeckém časopise. Náš přínos ke konečnému výsledku studie byl hlavními autory ohodnocen jako spoluautorství a VFU se tak stala jednou z institucí v České republice, jejichž jméno je spojeno s publikací v Nature. V obecné rovině je dobré si všimnout, že obě hlavní autorská pracoviště jsou evropské veterinární fakulty a že tudíž i na veterinárních školách lze aspirovat na výzkum špičkové kvality. Tento poznatek by měl být také povzbuzením pro právě zahájenou činnost Středoevropského technologického institutu CEITEC a jeho součást CEITEC VFU.

■ text: Petr Hořin
foto: Alena Sýkorová

Starokladrubský kůň

– kousek historie, na kterou můžeme být právem hrdí

Starokladrubský kůň je naším jediným původním plemenem koní. Je zároveň jediným plemenem koní na světě vyšlechtěným speciálně pro ceremoniální účely panovníků. Jeho kořeny sahají až do 16. století a do dnešních dnů si stále udržel svůj barokní ráz. Svě jméno dostal podle hřebčína v Kladrubech nad Labem, který je nejstarším velkým hřebčínem na světě. Císař Rudolf II. mu udělil statut císařského dvorního hřebčína a tento rok je nadále brán jako historické založení hřebčína.

Kladrubský kůň je světovým unikátem a to nejen díky svému původu, ale i díky úspěšné snaze o vzkříšení původního českého plemene. V roce 1995 byl starokladrubský kůň prohlášen za kulturní památku. V roce 2002 bylo toto plemeno spolu s komplexem Kladrubského hřebčína uznáno jako národní kulturní památka. Tímto aktem se stal jediným živým tvorem na světě, který je vedle významných uměleckých děl a architektury objektem památkářské ochrany. Takové ocenění nemají ani lipicáni španělské školy ve Vídni. Plemeno starokladrubský kůň bylo také přijato pod ochranu FAO, odborné organizace OSN, a bylo zařazeno na seznam Unesco jako kulturní dědictví lidstva.

Starokladrubský kůň je vysoký silný kůň s impozantním vzhledem. Původně byli tito koně chováni ve všech barevných rázech. Od konce 18. století se poptávka ustálila na vraníky a bělouše. Vynikají elegantním vzhledem, který je podepřen fyziologickými vlastnostmi. Jeho konstituce je pevná. Starokladrubský kůň se vyznačuje pozdním dospíváním a velkou dlouhověkostí (cca 30 let). Má velmi dobrou plodnost a je nadán vytrvalostí. Povahou jsou to koně ochotní spolupracovat, s vyrovnaným a spíše klidným temperamentem.

Současný stav

Koně Národního hřebčína v Kladrubech nad Labem, s.p.o., jsou v současné době chováni ve dvou samostatných hřebčíněch – v Kladrubech nad Labem (starokladrubští bělouši) a v hřebčíně ve Slatiňanech (starokladrubští vraníci). Aktuálně cho-

■ Generalissimus Ecraseé XLVIII

■ Plemenná klisna s klisničkou

vá Národní hřebčín Kladruby nad Labem, státní příspěvková organizace, téměř 600 koní, což představuje více než polovinu celkové žijící populace starokladrubského koně.

Málo početná populace tohoto koně a koncentrace jejich chovu na jedno místo představují hlavní rizikové faktory, které řadí toto plemeno mezi plemena kriticky ohrožená.

Úspěšný projekt NAZV

V roce 2008 byl po dvou opakovaných neúspěšných pokusech o žádost o přidělení podpory na výzkum přijat ve veřejné soutěži NAZV „Program výzkumu v agrárním sektoru 2007-2012“ společný projekt tří institucí - Výzkumného ústavu živočišné výroby, v.v.i., Národního hřebčína Kladruby n. L., s.p., a Veterinární a farmaceutické univerzity Brno. Cílem

■ Kladrubáci – kobyly s hříbětem

projektu s názvem „Optimalizace systému chovu a veterinární péče o kriticky ohroženou populaci starokladrubského koně“ bylo získat nové vědecké poznatky, na jejichž základě by bylo možné optimalizovat a stabilizovat chov a šlechtění starokladrubského koně s ohledem na zdravotní stav, znaky významné pro přežití a welfare kriticky ohrožené populace tohoto unikátního plemene koní. Všechny tři instituce úzce spolupracovaly nejen při vlastním sestavování jednotlivých dílčích cílů, ale především při odběrech velkého množství vzorků a monitorování jednotlivých aktivit v průběhu všech tří let trvání projektu. Vstřícná spolupráce všech zúčastněných řešitelů projektu přinesla výsledky uspokojivé nejen pro obhajobu vlastního projektu, ale i významné a použitelné přímo pro praktické využití v provozu hřebčína.

Tým Výzkumného ústavu živočišné výroby, zastoupený Ing. Jitkou Bartošovou, Ph.D., odpovědnou řešitelkou projektu, zpracoval nové poznatky především na úseku etologie a welfare chovu starokladrubského koně. Výsledkem jsou již přijaté impaktované publikace zabývající se vlivem březosti klisen na kojení, lateralizaci kojení či vlivem dominantních vztahů na kojení u klisen s hříbaty ve volném skupinovém ustájení tak, jak je praktikováno v chovu staroklad-

rubských koní. Prakticky uplatnitelným přínosem pro hřebčín bylo i zhodnocení rozdílných způsobů odstavu hříbat používaných v hřebčíně. Výsledkem mravenčí práce Mgr. Dubcové (VÚŽV Uhřetěves) a paní Dykové (NH Kladruby nad Labem) v archivech NHK a zdravotní dokumentaci je uctyhodná databáze čítající 10 tisíc historicky dostupných reprodukčních záznamů o 1063 starokladrubských klisnách. V současnosti pokračují práce na analýzách reprodukční databáze, jejichž cílem je zjistit případné souvislosti reprodukční úspěšnosti s příslušností klisen k jednotlivým rodinám a stupněm inbrídinku.

Z Veterinární a farmaceutické univerzity se na projektu podílela čtyři pracoviště: Klinika chorob koní, Ústav genetiky, Ústav infekčních chorob a epizootologie a Ústav výživy, zootechniky a zoohygieny.

Posledně jmenované pracoviště zastoupené prof. Suchým a prof. Strakovou dokázalo v průběhu trvání projektu zkompletovat dostatečné množství informací o hodnotě jednotlivých komponent krmných dávek starokladrubských koní, analyzovat stravitelnost pastevní píce na pastvinách užívaných v NH Kladruby a ze získaných výsledků sestavit certifikovanou metodiku určenou cíleně pro NH Kladruby nad Labem jako metodický postup pro sestavování krmných dávek k výživě starokladrubského koně.

■ Bílý starokladrubák

■ Starokladrubský plemenný hřebec, Generalissimus Altessa XLII

Společný cíl Kliniky chorob koní, Ústavu genetiky a Ústavu infekčních chorob a epizootologie byl zaměřen na problematiku infekcí.

Ústav genetiky v čele s prof. Hořínem se zabýval možnostmi identifikace koní, u kterých ani přes opakované vakcinace nedojde k adekvátní imunitní odpovědi a hledáním genů, které se na tomto stavu neodpovídavosti podílejí. V obou subpopulacích, bílé i vrané, byli takoví koně nalezeni a byly zjištěny genotypy, které jsou spojeny s vyšší pravděpodobností neodpovídavosti na vakcínu. Praktický význam v tomto stádiu má zejména identifikace neodpovídavých koní, zatímco ve zkoumání komplexní genetické podstaty tohoto stavu je třeba dále pokračovat.

Doc. Lány, MVDr. Molinková a jejich týmy (Ústav infekčních chorob a mikrobiologie) se zaměřili na sledování dynamiky hladin postvakcinačních protilátek proti influenze a EHV v rámci celého kladrubského stáda. Dále bylo sledováno množství protilátek u matek, v kolostru a u hříbat před napitím a po napití kolostru a jejich pokles v závislosti na době po napití. Výsledky přinesly mnoho nových informací, které umožní úpravu vakcinačního programu v chovu.

MVDr. Bodeček a jeho spolupracovníci z Kliniky chorob koní průběžně sledovali intenzitu parazitární infekce obou stád (NH Kladruby nad Labem, NH Slatiňany), rezistenci stávající parazitární populace na anthelmintika, nástup parazitární infekce a její závažnost u sajících hříbat a úspěšnost navrženého anthelmintického programu. Výsledkem sběru a vyšetřování nekonečných vzorků trusu bylo finálně sestavení certifikované metodiky, která

shrnuje informace o účinných látkách, jejich optimálním zařazení do programu a jejich efektivním střídání. Metodika je doprovázena řadou zoohygienických a chovatelských opatření, která jsou přizpůsobena podmínkám daného chovu. Přínosem zavedených chovatelských a anthelmintických opatření je snížení výskytu kolikových onemocnění souvisejících s parazitární infekcí gastrointestinálního traktu koní a zlepšení růstu a rovnoměrnosti vývoje hříbat. Přímý ekonomický přínos pro hřebčín je daný snížením frekvence plošného odčervování v hřebčíně, tedy sníženými náklady na nákup anthelmintických past.

Projekt „Optimalizace systému chovu a veterinární péče o kriticky ohroženou populaci starokladrubského koně“ byl ukončen a úspěšně obhájen. Přinesl mnoho nových informací, které už částečně byly zapracovány do běžné hřebčinské praxe a snad přispějí svým dílem k zdárnému chovu starokladrubských koní. Mnoho ze získaných výsledků bude ještě postupně zpracováno i v dalších letech a také se zároveň staly motivací pro další výzkum.

■ text: **Markéta Sedlinská**

foto: archiv NH, M. Košťál, T. Huclová, R. Kolářová, Z. Kubáčová

■ Ukázka historického tance – čtverylky

■ Šestnáctispřeží starokladrubských běloušů

Studentky natočily video a vyhrály 20.000 USD pro Ústav fyziologie

V marci 2011 americká společnost Sigma-Aldrich, která je známa hlavně výrobou kvalitních chemikálií a ich celosvětovou distribucí, vyhlásila prostřednictvím svých webových stránek soutěž s názvem: The BioFuture is Bright! Soutěž byla určena pro studenty a ich učitelov z USA, Kanady, Evropy, Blízkeho Východu a Afriky a cena mala pomôcť v realizácii výskumných projektov. Súťažiaci mali vo forme videa zodpovedať na otázku: Ako Vaše *Bio* ovplyvní budúcnosť? (How will your *Bio* shape the future?). Od 4.3. do 28.10.2011 bolo možné zaregistrovať sa a vložiť video na stránky Sigma-Aldrich a YouTube. Jediné podmienky, ktoré študenti museli splniť, bol vek nad 13 rokov (mimo USA/Kanady nad 18 rokov) a dĺžka videa nesmela presiahnuť 3 minúty. Po uzávierke boli videá vzhliadnuté Sigma Life Science a hodnotené komisiou v dvoch kolách, ktorá hodnotila „správu“, ktoré video prinášalo, kreativitu pri tvorbe, ktorá bola jedinečná u každého videa, a samozrejme estetické hľadisko. V prvom kole bolo vybraných 5 najlepších príspevkov, ktoré postúpili do ďalšieho kola. Video s najvyšším skóre

získalo hlavnú cenu 20 000 USD (Grand Prize). Cenu v tejto výške pridelovala firma Sigma-Aldrich samostatne pre región USA/Kanada a samostatne pre regióny Európa, Blízky Východ a Afrika. Navyše v rámci regiónu USA/Kanada bolo možné ešte získať cenu v hodnote 1000 USD za najvyšší počet hlasov s tým, že hlasovať mohol ktokoľvek on-line cez stránky Sigma-Aldrich počas celej doby súťaže.

Na podnet MVDr. Jany Petrášovej, ktorá sa o súťaži dozvedela priamo na stránkach Sigma-Aldrich, zapojili študentky Eva Gospošová a Martina Križanová svoje kreatívne mysle a s pomocou ďalších spolužiakov vytvorili rekvizity pre nahranie videa „Stem cells are the Biofuture“. Príprava rekvizit trvala skoro týždeň a samotné nahrávanie trvalo jedno odpolednie. V hlavnej úlohe si okrem študentov zahráli aj dvaja odvážni štvornohí kamaráti. Celý materiál bol zostrihávaný a po spoločnej dohode pridaná výstižná hudba, ktorá emotívne dopĺňa video. Samotným výstupom videa je predstava, že *Bio* budúcnosťou je výskum kmeňových buniek, a to najmä v oblasti kardiomyocytov a tá určite ov-

plyvní životy nielen vedcov, ale hlavne bežného človeka (<http://www.youtube.com/watch?v=QDwd6F3GC4s>). Po vyplnení jednoduchého registračného formuláru bolo video prihlásené do súťaže a s napätím sa čakalo na vyhodnotenie, ktoré malo byť na začiatku decembra. Prvotne pre študentov prišlo veľké sklamanie, keď na stránkach Sigmy-Aldrich boli zverejnené výsledky a ich video nevybrali. Avšak nevyšli si, že výsledky boli zatiaľ iba pre USA/Kanada a Európa, pre ktorú mala firma tiež cenu 20 000 USD, stále chýbala. Video oslovilo komisiu Sigma-Aldrich na toľko, že slečny Gospošová a Križanová získali hlavnú cenu v rámci regiónu Európa, tj. spomínaných 20 000 USD pre Ústav fyziológie (FVL VFU Brno). Tieto peniaze budú využité na nákup chemikálií a laboratórneho vybavenia dôležitého pre výskumné projekty Ústavu fyziológie, na ktorých obe študentky participujú. Zároveň je tento úspešný krok významnou motiváciou pre ich ďalšiu výskumnú prácu.

■ text: Jana Petrášová
foto: Alena Sýkorová

Slavnostní předání šeku. Zleva: prof. A. Nečas, D. Dornerová (Sigma – Aldrich), J. Petrášová, J. Moos (Sigma – Aldrich), E. Gospošová, M. Križanová a prof. J. Doubek.

FVHE školicím centrem EU

„Těžko na cvičišti, lehký na bojišti“. Nezapadá mne, jak lépe přeložit program evropské unie „Better Training for Safer Food“. Byl vypsaný na zasedání Evropské komise 18. listopadu 2006 na Maltě s cílem prohloubit znalosti, ale hlavně dodržování veterinárních hygienických standardů EU v praxi. Po řadě potravinových afér musela bezpečnost potravin nabrat zase správný kurz. Čelní stranu budovy EU na Schumanově náměstí se objevilo nové heslo „From the Farm to the Fork“, obvykle překládané – „Z vidlí až na vidličku“. Jasně vymezuje, co vše je třeba v bezpečnosti potravin sledovat.

Legislativní podklady pro výkon evropského dozoru nad potravinami připravuje DG SANCO (generální ředitelství Evropské komise pro zdraví spotřebitele), v praxi je realizují jednotlivé národní veterinární správy, finálně jednotlivci na kontrolních místech. Praktický výkon však není dokonale harmonizován. Náhledy na jeden problém mohou být v různých státech velmi různé. Dopad na konkrétní výrobní podniky, jejich obchodní aktivity tak není stejný a porušuje pravidlo – stejné podmínky pro všechny. Nejednotnosti výkladu předpisů si je velmi dobře vědoma i Evropská komise. Právě středomořská oblast byla a stále ještě je v této oblasti natolik nejednotná, lépe řečeno natolik rozdílná ve standardech hygieny potravin, že ji bylo třeba ujednotit co nejdříve. Proto vznikl program pro školení veterinárních lékařů zaměstnaných ve státní dozorové sféře právě pro země okolo Středozemního moře. Ten se ale obratem rozrostl do systému školení veterinárních inspektorů všech zemí EU i třetích zemí, tedy těch, kteří s EU obchodují. Je to program velkorysý a převzít záštitu nad jeho řešením je velmi prestižní a samozřejmě i finančně zajímavé.

Školení provádí nejlepší odborníci dané oblasti a jsou organizované na různých místech nejen Evropy organizacemi, které uspěly ve výběrovém řízení EAHC (*The Executive Agency for Health and Consumers*). Mezinárodní tendry jsou vypisovány jako krátkodobé tj. jedno až dvouleté a dlouhodobé – po roce 2013. V roce 2011 byl vypsan tender: EAHC/2011/BTSF/02: *Organisation and implementation of training activi-*

ties on food hygiene and control of fishery, meat products and baby food products to be held mainly for EU Member States under the 'Better Training for Safer Food' initiative. Fakulta veterinární hygieny a ekologie Veterinární a farmaceutické univerzity Brno se do tohoto výběrového řízení přihlásila jako součást mezinárodního konsor-

ci v oblasti potravinového a krmivového práva, zdraví a welfare zvířat a pravidel, řekněme, správné výrobní praxe a obecně hygieny masa. Česká republika tak má dnes schválených osm „EU tutors“ z toho pět na naší fakultě. O prestiži svědčí fakt, že do současné doby se žádné veterinární fakultě v Evropě a žádné organizaci z nově přistoupivších zemí

■ Část řešitelského týmu AETS v Pau

cia AETS (*Application Europeenne de Technologies et de Services*) s návrhem zapojit se do školení v oblasti hygieny masa. Rozhodnutím EAHC z konce roku 2011 bylo mezinárodní konsorcium AETS vybráno jako nejlepší a oficiálně tak bylo pověřeno školením veterinárních inspektorů zemí EU na období 2012 a 2013. Nový kontrakt pro konsorcium AETS na 2012 a 2013 má objem 6,876 mil Euro. Dělí se do pěti oblastí, největší je Food Hygiene and Controls s rozpočtem 2,540 mil Euro. Řešitelé jsou mezinárodní organizace AENOR (Španělsko), AESA (Belgie), AINIA (Španělsko) a od letošního roku také FVHE VFU Brno. Projekt plánuje účast 875 veterinárních lékařů pracujících ve státním dozoru EU, ale také třetích zemí především Asie, Afriky a Jižní Ameriky. FVHE se zavázala školením inspektorů EU v jedné z klíčových oblastí hygieny potravin – masa a masných výrobků

do EU nepodařilo do tohoto projektu prosadit.

Školení se účastní o jen veterinární inspektoři hygieny potravin na pokročilé úrovni vybraní národními kontrolními místy, která jsou zřízena ve všech členských zemích EU, obvykle na ministerstvech, pod které spadá národní agenda veterinární agenda ochrany zdraví spotřebitele. U nás je tímto místem Ministerstvo zemědělství ČR.

Pro FVHE je to jistě velký úspěch, ale především obrovský závazek. Věřím, že český tým, který je vytvořený z akademických pracovníků univerzity, Státní veterinární správy a Ministerstva zemědělství ČR zahrnuje opravdu ty nejlepší, navíc schopné obhájit svoji pozici na mezinárodním poli. Věřím, že uspějeme.

■ text: **Ladislav Steinhauer**
koordinátor AETS

foto: archiv autora

Letní škola v zimě

Na konci roku 2011 projevila Kazašská zemědělská univerzita v Almatě (**Kazakh National Agrarian University**) zájem o intenzivní plně hrazenou výuku svých studentů DSP v oblasti zootechniky a zoohygieny na Fakultě veterinární hygieny a ekologie. Dohoda byla uzavřena během několika dní a do měsíce se již devět studentů seznamovalo s chodem Ústavu zootechniky a zoohygieny a Ústavu výživy zvířat, které studentům celý odborný i kulturní program garantovaly. Čtrnáctidenní intenzivní výuka studentů v angličtině byla nejen teoretická, ale především praktická. Během ní byli studenti seznámeni s činností předních firem a institucí v rámci České republiky ve studovaném oboru, včetně kulturního programu, který byl pro zahraniční studenty velmi hlubokým zážitkem a dotvořil obraz o historii i současnosti České republiky. Studenti byli v rámci svého pobytu velmi srdečně přivítáni v Národním hřebčíně Kladruby nad Labem, kde absolvovali prohlídku hřebčína jak v Kladrubech, tak i ve Slatiňanech, včetně návštěvy nově vybudované a velmi moderní Veterinární kliniky v Heřmanově Městci, kde se se-

tkali i s absolventy Veterinární a farmaceutické univerzity Brno a diskutovali obecné problémy související s chovem a výživou koní. Dále navštívili nejmodernější líně v rámci střední Evropy – Líně Mach Litomyšl. Velmi vřelého přijetí se studentům dostalo od ředitele firmy Mikrop Čebín a.s, kde o problematiku výživy zvířat a výrobu premixů projevili značný zájem. Velmi přínosná byla nejen prohlídka firmy včetně odborného výkladu, ale silný byl i kulturní zážitek při návštěvě Kláštera Porta Coeli v Předklášteří u Tišnova a návštěva soukromé veterinární kliniky Aura. Z dalších odborných zážitků nutno připomenout praktickou výuku v rámci Školního zemědělského podniku VFU Brno Nový Jičín, kde se odborného programu zhostil ředitel podniku MVDr. Leo Kroupa, Ph.D., návštěvu Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv pod odbornou gescí prof. MVDr. Alfreda Hery, CSc., obdobně návštěvu odchovny plemenných býků v Bohdalci. Studenti projevili značný zájem i o problematiku onemocnění bluetongue, kde odborné přednášky se ujal prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc.

Představitelé Ústavu zootechniky a zoohygieny a Ústavu výživy zvířat nabídli studentům velmi pestrý odborný program, v rámci kterého studenti navázali vzájemné kontakty s předními představiteli tuzemských firem, reprezentující jak klinickou veterinární praxi, tak i krmivářský průmysl a chovatelskou praxi. Celkové vyznění výuky studentů z Kazachstánu lze z hlediska obou ústavů a vyučujících hodnotit velmi pozitivně.

Na závěr studenti obdrželi certifikáty o absolvování mezinárodní výuky, vyjádřili poděkování všem zúčastněným včetně vyjádření hlubokých dojmů z jejich pobytu v České republice. Zástupce kazašské univerzity kontaktoval děkana FVHE telefonicky ještě též večer po ukončení první letošní „letní školy“ s potvrzením, že výuka proběhla na vynikající úrovni.

■ text: **Ladislav Steinhauser**
děkan FVHE VFU Brno

Eva Straková
Ústav výživy zvířat

Pavel Suchý
Ústav zootechniky a zoohygieny

foto: archiv autorů

■ Studenti z Kazachstánu s představiteli firmy Mikrop Čebín a zástupci FVHE VFU Brno

Smlouva mezi naší a ankarskou univerzitou

Po podpisu smlouvy o vzájemné spolupráci mezi naší a univerzitou v Ankaře rektorem prof. Vladimírem Večerkem byla tato smlouva 14. února 2012 podepsána i tureckým rektorem prof. Cemalem Talugem. Spolupráce mezi Veterinární fakultou Univerzity Ankara a Fakultou veterinární hygieny a ekologie, která započala již v loňském roce návštěvou tureckých studentů na letní škole a návštěvou děkana prof. Rifki Hazirolgu, se posunula zase dál. Naším studentům se otevírá další prostor k praxím, vědec-

kým pracovníkům a pedagogům ke vzájemným návštěvám. Zájem o spolupráci je z obou stran. Nakonec, vyzvali k ní v Turecku před českou i tureckou delegací oba prezidenti – Václav Klaus a Abdullah Gul. Zajímavý začátek – podpis smlouvy, která zastřešuje už existující spolupráci jako součást doprovodného programu oficiální státní návštěvy našeho prezidenta Turecké republiky. Proč ne?

■ text: **Ladislav Steinhauser**, děkan FVHE
foto: archiv autora

Rektor Univerzity Ankara Cemal Talug spolu s děkany

Bowling 2012 na FVHE

Druhý ročník souboje ústavů FVHE o cenu děkana má problém. Minulý ročník proběhl na konci roku 2010 a pro dobrou náladu a nutnou odvetu bylo rozhodnuto pokračovat. Jak jednoduchá věc! Vypíše se termín, a je to. Na konci roku 2011 to nevyšlo a co tak 20. ledna?

a cizí, aby koukali. Když jsem se i já koukal, mimochodem jestli je vedle ní místo na druhou, ubezpečovali mne, že se vedle ní ještě dvě vejdou. Na biologii však byli jiného názoru. Loni jim cena uklouzla o pár bodů a na vítěznou trofej prý mají v knihovně místo velmi důstojné. O řadě týmů se v zákulisí

opravdu vyzkoušeli, jestli se obě trofeje na policičku vejdou. S rezervou anebo naknop? Co myslíte? Když je vedle sebe postavili, hned objevili problém! Kdepak v policičce, ale v nápise na trofeji. Na té první je rok 2010 a na druhé 2012.

Prý to vypadá, jakoby v roce 2011 nejen nevyhráli, ale především neobhájili. Už při oslavě vítězství měli „výborný“ nápad. Až příští soutěž zase vyhrají, prý by si přáli vyleptat do skla ročník 2011. Jen ze sbírkových důvodů!

Takže mám jako organizátor problém! Prosím kolegy na všech ústavech: Pečlivě trénujte, ať vyhraje. Kdokoli. Už s tou jejich policičkou nechci mít nic společného!

■ text: **Ladislav Steinhauser**
foto: Petr Pernica

■ Maso a mléko jdou do toho!

Byla to dobrá volba. Celkem 76 účastníků turnaje dalo termínu zapravdu. Ne všichni ale hráli. Každý tým potřebuje vedle hráčů kouče, trenéry, maséry, rozleškávačky, hecíře a uklidňovače, a všichni dohromady svého hygienika (samozřejmě veterinárního), který pečoval o zdravotní nezávadnost občerstvení.

Hrálo se především o skleněnou plaketu vítězného týmu. Ta loňská dostala na ústavu masa vlastní policičku přímo proti vchodu. Prý, aby ráno domácím zdvihala náladu

šeptalo, že chodili poctivě trénovat a někteří jednotlivci se už v prvních hodech do koule opírali s takovou vervou, že si z favoritů nemohl být jistý vůbec nikdo.

Jaké byly výsledky? „Skokanem roku“ navíc s nejvyšším počtem kuželek v jednom kole byl Vladimír Večerek. Pavel Široký, který je letošním bowlařem FVHE unikl jeho náporu jen o šest kuželek. Trofej bowlařky FVHE s obrovskou radostí nad hlavu pozvedla Bohdana Janštová. A kdo si odnesl trofej nejcennější? Na mase si

Nejlepší družstvo		
1.	Team Maso	880 kuželek
2.	Team Biology	848 kuželek
3.	Veget Team	819 kuželek

Nejlepší bowlařky		
1.	Bohdana Janštová	240 kuželek
2.	Lenka Krcháková	231 kuželek
3.	Petra Frolková	230 kuželek

Nejlepší bowlaři		
1.	Pavel Široký	252 kuželek
2.	Vladimír Večerek	246 kuželek
3.	Petr Dominik	244 kuželek

Přednáškový pobyt v Japonsku

Návštěva letošního Světového kongresu o mase v belgickém Gentu se mi vyplatila. Mimo získané novinky a směry výzkumu zase obnovila kontakty a vazby. Profesor Ryochi Sakata je profesorem Department of Animal Science and Biotechnology na Azabu University ve Fuchinobe u Tokia, působil v německém výzkumném ústavu masa v Kulmbachu, pravidelně publikuje v časopisu *Fleischwirtschaft* a *Meat Science*. Je vědecky váženou osobou a má ke střední Evropě výborný vztah. Prokázal ho nakonec i několika návště-

straně dovedou přípravu a výkon přednášejícího náležitě ocenit.

Department of Animal Science and Biotechnology vlastní solidní vývojovou technologickou dílnu, kterou jsem měl možnost v průběhu mého pobytu prakticky vyzkoušet. Vyráběli jsme tradiční české výrobky jako Vysočinu, špekáčky, párky, šunky, marinované vepřové, jehněčí nebo zvěřinu – pro zajímavost z jelena sika. K mému velkému překvapení nejvíce lidí zaujala právě Vysočina a marinovaná masa. Druhou zajímavostí

Součástí mého pobytu byly i návštěvy vybraných podniků a institucí. Japonský masný průmysl je specifický a dosti se odlišuje od evropského. Měl jsem zнову možnost navštívit jednu z největších masozpracujících firem Marudai v Ósace, která se zaměřuje na výrobu masných specialit, ale také šunek a párků, které se i zde prosadily v rychlém občerstvení. Dále jsem navštívil třetí největší japonskou firmu Itoham, která má dobře technicky vybavené i personálně obsazené vlastní vývojové centrum. Mohla by jim je závidět řada výzkumných ústavů i fakult. Ve stejné prefektuře jsem navštívil další výzkumné centrum patřící masozpracující firmě Primaham. Zkrátka, průmysl investuje intenzivně do vlastního výzkumu. Je vynikající, že profesoru Sakatovi se daří se všemi výborně spolupracovat. Jistě proto, že většina pracovníků těchto výzkumných center vyšla z jeho laboratoře.

Technologický náskok Japonska realizovaný v analytické přístrojové oblasti je známý. Přiznám se, s některými analytickými metodami, které mi předváděli, jsem se doposud nesetkal. Japonci velmi často cestují po světě, zaměřují se na nové myšlenky, mnozí mladí lidé hovoří velmi solidně anglicky a mají dobrý přehled o svém oboru. Troufnu si říci – o internacionalizaci se zde nemluví – je samozřejmostí. Konkurence mezi výzkumnými institucemi a univerzitami je v Japonsku opravdu velká. Měl jsem možnost navštívit vedle již zmíněných dále – National Research Institute of Livestock and Grassland Science Tsukuba, Animal Resource Science Center of the University of Tokyo, Doshisha University Kyoto, University of Miyasaki, Minami Kyushu University a prestižní Association of Meat Science & Technology Institute.

O Japonsku se v poslední době píše především ve vazbě na loňskou jadernou katastrofu. Měla obrovský vliv na životy statisíců lidí, na japonskou ekonomiku, na myšlení lidí. Stále je zde nedostatek elektrického proudu, turistický ruch ochabl, Japonci se ještě více snaží svou vlastní pílí a skromností vše zase vrátit k lepšimu. I to je třeba při popisu návštěvy Japonska zmínit – nehladat problémy, ale řešit je.

■ text: **Josef Jandásek, FVHE VFU Brno**
foto: archiv autora

■ Spolupracovníci z japonské laboratoře

vami u nás v České republice. Nabídka měsíční stáže na jeho ústavu nebyla náhodná, vlastně ani moje první. Tentokrát byl pobyt zaměřený na vedení seminářů a přednášek z technologie zpracování masa pro japonské studenty v angličtině. Jazyková vybavenost japonských studentů je obdobná jazykové vybavenosti studentů u nás. Hned úvodem je třeba říci, že anglicky rozumí dobře, ale jejich plachost a zdrženlivost jim nedává sebedůvěru k samostatnému projevu. Na druhé

pro mne bylo, že pro Japonce je exotickou chutí paprika, kterou nepoužívají zdaleka v takové míře jako my ve střední Evropě. Tradičně oceňují především „pátou chuť“ umami, která umí zlahodnit a zvýraznit řadu výrobků. Dobře ji známe, poněvadž po její analýze a průmyslové výrobě v podobě glutamátu zaplavila celý svět. Senzorická analýza českých výrobků Japonce zaujala, ale nemyslím si, že by je od současných výrobků odklonila.

Přednáška prof. Höschla na FaF

Prolog

Stalo se již tradicí, že začátkem března farmaceutická firma Zentiva, generická platforma společnosti Sanofi, představuje významné osobnosti české vědy. Na této významné události firma seznamuje pedagogy, studenty i odbornou veřejnost s novinkami ve své společnosti. V letošním roce vystoupil se svojí přednáškou Mezinárodní marketingový ředitel společnosti Zentiva – Xavier Mesrobian, který s pověstným francouzským šarmem a perfektní angličtinou přednesl svoji prezentaci *The generic market in Europe: role, place and current tend.*

Významná osobnost české vědy – prof. Cyril Höschl, mezinárodně uznávaný a oceňovaný Ředitel Psychiatrického centra Praha a Centra Neuropsychiatrických studií v Praze, profesor psychiatrie na 3. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze dokázal velmi zaujatě a erudovaně předložit kontroverzní téma placebo versus „účinný“ lék. Svoji přednášku odlehčoval výborně zvolenými glosami. Aula byla zaplněna do posledního místa a další zájemci stále přicházeli. Jsme spokojeni, že zájem byl tak velký, protože vhodně zvolená osobnost a téma z oblasti vědy a výzkumu poskytuje výbornou zpětnou vazbu.

Po přednáškách, které probíhaly v aule VFU, byli návštěvníci pozváni na neformální raut do foyer Pavilonu farmacie, což pravidelně oceňují především studenti.

Ze strany studentů jsem slyšela jen samé pozitivní hodnocení. Proto bych chtěla poděkovat Unii studentů farmacie, konkrétně její prezidentce Haně Landové, za výběr osobnosti. Zástupcům firmy Zentiva za možnost představení významné osobnosti a za farmaceutickou fakultu doufat v další velmi úzkou spolupráci s farmaceutickou praxí.

■ text: **Radka Opatřilová**

Placebo – podvod nebo užitečný nástroj?

Placebo je zpravidla medikament bez obsahu farmakologicky účinné látky. Výraz pochází z latinského *placebo Domino in regione vivorum* a původně tak byli ve Francii označováni „paraziti“ předstírající zármutek na pohřbech, aby dostali jídlo a pití. Argumenty pro a proti použití placebo v klinickém výzkumu se pohybují

■ Přednáška prof. C. Höschla zaplnila aulu do posledního místa

ve třech rovinách: metodologické, etické a technické. **Z metodologického hlediska** převažuje argument, že bez zaslepené, placebem kontrolované studie nelze spolehlivě prokázat účinek nového léku. Aktivní komparátor nemusí totiž mít stabilní a spolehlivou účinnost, což snižuje výpovědní hodnotu jednotlivých studií. Naopak to, že látka B je stejně účinná jako látka A a látka A není účinnější než placebo, ještě neznamená, že látka B není signifikantně účinnější než placebo. Často je tedy nutné přímé srovnání s placebem. **V etické rovině** se upozorňuje na to, že podle Helsinské deklarace (čl.II.3) *v každé klinické studii každému pacientovi – včetně těch v kontrolní skupině, je-li jaká – musí být zajištěna nejlepší prokázaná diagnostická a léčebná metoda.* Tato podmínka není placebem splněna. Není však splněna ani zkoušeným lékem, neboť ani ten není *per definitionem* „prokázanou léčebnou metodou“ (teprve se prokazuje). Tato podmínka Helsinské deklarace je tedy nesplnitelná, ledaže by se zcela zastavil jakýkoliv vývoj nových léků a zakázalo se v některých indikacích podávání i těch osvědčených, jež v nich není založeno na dostatečné evidenci, např. C-vitaminu u chřipky či acylpyrinu v prevenci cévních příhod. Sřetává se zde také zájem veřejný (dokázat účinek nového léku) se zájmem individuálním (být léčen *lege artis*). **V rovině technické** je někdy obtížné zajistit zaslepení placebo zejména tam, kde zkoušený lék

patří do skupiny látek se známými vedlejšími účinky, jako je např. parkinsonismus u antipsychotik, jejichž absence indikuje posuzovateli zařazení posuzovaného do placebové větve. **Obecným problémem** klinické farmakologie však je zejména skutečnost, že účinek placebo v posledních letech narůstá a v porovnání účinnosti testovaných látek s placebem se tak ztrácí signál. Podílí se na tom design studie, typ zařízení, charakteristika pacientů, faktory škálování, hodnocená proměnná (typ stupnice), typ onemocnění (bolest vs diabetes), medikace a dávkování (častější kontakt), velikost vzorku, randomizace (regrese k průměru), placebo odpověď (kultura), délka studie, pravděpodobnost placebo a kvalifikace posuzovatelů.

Navíc užívání placebo vzdaluje klinické studie reálnému prostředí – zejména tím, že vylučuje zařazování suicidálních, velmi těžkých, neklidných anebo na drogách závislých pacientů, popř. pacientů s komorbiditami, což je obvyklá klientela v každodenní praxi. Výsledky akademického výzkumu se tak stávají obtížně interpretovatelnými a stále méně aplikovatelnými v běžné klinické praxi.

■ text: **Cyril Höschl**

*Psychiatrické centrum Praha
a Centrum neuropsychiatrických
studií, Praha
3. lékařská fakulta UK, Praha*
foto: I. Kapustíková

Fakultní lékárna FaF VFU Brno a její zapojení do výuky

Fakultní lékárna FaF VFU Brno v příštím roce završí desetiletí, po které úspěšně navazuje na odkaz známé Lékárny na Orlí, již prošlo v rámci odborné přípravy za celou dobu třicetiletého fungování více než dva tisíce studentů. Pracoviště rovněž reflektuje svým zapojením do vzdělávacího procesu doporučení Evropské unie obsažené ve směrnici 85/432/EHS, která požaduje nepřetržitý, nejméně šest měsíců trvající praktický výcvik v akreditované veřejné nebo nemocniční lékárně.

Původní myšlenka praktické výuky řízené přímo pedagogy fakulty v optimálních podmínkách moderně vybaveného pracoviště zůstává zachována, ale v souvislosti s transformací oboru dochází k určitému odklonu od praktické přípravy léčiv a stále více pozornosti je věnováno osobě pacienta a odbornému poskytování farmaceutické péče. Prvořadým cílem Fakultní lékárny je tak působit na myšlení studentů – zprostředkovat jim dle současných trendů náhled na lékárnu jako na farmakoterapeutické poradenské

■ Vedoucí Fakultní lékárny Mgr. H. Lindtnerová

středisko a pomoci jim v tomto prostředí osvojit správné pracovní a komunikační stereotypy, na které budou moci ve svém pozdějším profesním životě navázat.

S Fakultní lékárnou se studenti seznamují již v 1. roce studia v předmětu *Úvod do lékárenství*, kdy jsou jim vštěpovány základní pojmy a návyky související s profesí

■ M. M. Sanmaned, A. Karmonas a M. Jurgutyte na praxi ve Fakultní lékárně

■ Laboratorní činnost zahraničních studentů ve Fakultní lékárně

lékárníka. Garantem tohoto předmětu je RNDr. Božena Macešková, CSc. Výuka je zahájena exkurzí do Fakultní lékárny, při níž posluchači zhlédnou všechny prostory a výkladem pedagoga je jim přiblížena činnost, která v každém z nich probíhá, dále vzájemná návaznost prostor, princip členění lékárny s odbornými pracovišti na oddělení a uspořádání prostor pro kontakt s pacienty. Studentům jsou představeny základní pomůcky, naučí se je správně pojmenovat a zvolit správnou pomůcku pro daný účel. Seznámí se i s obaly pro adjustaci přípravků. Při samostatné práci se naučí s pomůckami správně zacházet a sami si zkusí techniku navažování, přípravy roztoku, suspenze, jednoduché masti, smísení dvou léčiv v pevném skupenství, rozdrobňování (práškování) pevné látky, vylévání čípků a globulí do forem atd. Poznatky takto získané jsou nutné pro kvalitní zvládnutí *Praxe v lékárnách* (po 1. roce studia) a *Řízení lékárenské praxe* (volitelná praxe; zpravidla po 3. roce studia). Na těchto základech je pak dále možné stavět při výuce galenické farmacie, ale i při běžné laboratorní práci v ostatních oborech studia.

Ve 3. roce studia v předmětu *Lékařství*, jehož garantem je opět RNDr. Božena Macešková, CSc., spočívá spolupráce

s Fakultní lékárnou především v aktualizaci podkladů, které podléhají častým změnám legislativních předpisů (např. kopie dodacích listů, výdajových dokladů apod.). Současně se studenti seznamují s nejčastěji používaným hardwarem a softwarem lékárenských zařízení a mají možnost si v uzavřeném okruhu seminární místnosti Fakultní lékárny toto vybavení bez rizika ohrožení provozu vyzkoušet.

Ve 4. roce studia se studenti seznámí v prostředí Fakultní lékárny v rámci *Farmaceutické péče*, jejímž garantem je PharmDr. Karel Vašut, Ph.D., s možnostmi monitoringu použitelnými v lékárnách. Studenti si v roli pacientů osvojují měření glykémie, hladiny cholesterolu, provádějí běžná měření krevního tlaku a BMI a především se učí správné interpretaci zjištěných údajů a jejich využití v rámci odborného poradenského servisu. Fakultní lékárna je navíc schopna vyjít vstříc i pacientům požadujícím spirometrický monitoring, neboť byl z prostředků IGA grantu pořízen kvalitní spirometr s výstupem na PC. Další seminář *Farmaceutické péče*, jenž se odehrává v prostředí Fakultní lékárny, je orientován na získání základní orientace na poli merchandisingu a designu lékárenského pracoviště jako celku. Za tímto účelem bylo v seminární místnosti

lékárny vybudováno merchandisingové výukové pracoviště s jedním expedičním místem.

V 5. roce studia se studenti loučí s Fakultní lékárnou dvoudenní stáží v rámci *Lékařenské praxe*, během níž mají prokázat své dovednosti a komplexní znalosti lékárenské praxe jak při přípravě, kontrole, tak i při dispensaci léčivých přípravků. Garantem této výuky je PharmDr. Jan Šaloun, Ph.D. V posledních dvou letech se pevnou součástí stáže stal rovněž interaktivní seminář *Efektivní komunikace v lékárně I.*, který reflektuje problematiku komunikační situace, s nimiž se studenti v rámci šestiměsíční praxe setkali. Studenti se v něm snaží na podkladě vlastních zkušeností zdokonalit techniky jednání s pacientem a osvojit si pro praxi nepostradatelné základy psychohygieny.

Od roku 2008 je Fakultní lékárna FaF VFU Brno zapojena i do vzdělávání zahraničních studentů, kteří přijíždějí především v rámci programu ERASMUS. Do současnosti tak lékárna uvítala 19 studentů z Litvy, Rumunska, Řecka, Španělska a USA.

■ text: PharmDr. Jan Šaloun, Ph.D.
foto: Alena Sýkorová

Rok 2011 v Klubu dějin veterinární medicíny a farmacie VFU Brno

V letošním roce to bude již pět let, co na naší univerzitě existuje z rozhodnutí současného rektora Klub dějin veterinární medicíny a farmacie, který pokračuje v započaté činnosti veterinárních historiografů, jež se odehrávala v rámci sekce dějin veterinární medicíny Společnosti veterinárních lékařů a na jejímž počátku stáli profesori Böhm a Novotný.

Své zázemí klub našel v prostorách Kabinetu dějin veterinární medicíny a farmacie, který byl zřízen u příležitosti 200. výročí zahájení výuky veterinárního lékařství v českých zemích v roce 1984 a slavnostně otevřen v roce 1985. Expozice, přestože její základ se tvořil takřka před třiceti lety, byla vhodnou demonstrací vývoje veterinární medicíny, farmacie a vysokého školství těchto dvou oborů s propojením na praxi. Byla oceňována a mnohdy i záviděna četnými návštěvníky z tuzemska i zahraničí a chvály na její obsah a zejména pak sbírky Ústavu cizích jazyků a dějin veterinárního lékařství, ke kterému kabinet náleží, se dostalo od od-

borníků z oboru, jako např. od hannoverského profesora Lochmanna, giesenského prof. Sernetze, prof. Katiče z Dánska, včetně zahraničních návštěv z řad kolegů či laiků. V roce 2011 v této prostoroře, kde až dosud probíhala řádná výuka obou veterinárních fakult, klub dějin uspořádal celou řadu akcí, k nimž se řadily semináře, pracovní schůze, odborná a posléze i společenská setkání. Kromě nich participoval klub i na organizaci a pořádání dalších akcí, jejímiž pořadateli byly jiné organizace či společnosti.

Již v únoru minulého roku klub uspořádal pracovní schůzi o Theodoru Kašpárkovi a také seminář ke Světovému veterinárnímu roku a veterinární historiografii, kde bylo vzpomenuo i životní jubileum emeritního přednosty našeho ústavu dr. Šindláře. V březnu se členové klubu se svými příspěvky aktivně zúčastnili LII. symposia z dějin farmacie a veterinární medicíny a v dubnu uspořádali dvě pracovní schůze, z nichž jedna byla věnována ekonomické problemati-

ce produkce mléka a druhá prezentaci Encyklopedie dějin města Brna, Královu Poli a naší univerzity. Pro květnové IX. Kábrtovy dietetické dny klub dějin připravil pro úvod této mezinárodní konference vzpomínku na prof. Kábrtu, který byl rovněž významným historiografem. Velmi významným úkolem bylo spolupodílet se s Technickým muzeem v Brně na přípravě Semináře k historii a současnosti medicíny, farmacie a veterinárního lékařství, kde zaznělo šest příspěvků sepsaných členy klubu a řada dalších z nich aktivně vstoupila do diskuze v rámci daného programu.

Snad velmi zajímavou a poutavou událostí byla exkurze do muzea kočárů v Čechách pod Kosířem. Vypravený autobus obsadili nejen členové klubu, ale rovněž někteří zaměstnanci naší univerzity, kteří se mohli obdivovat úžasné řemeslné práci našich předků i osobně se setkat s ředitelem muzea – panem Obrem – který poutavý výklad průvodkyně doplnil některými svými vzpomínkami i vizemi.

■ Muzeum kočárů v Čechách pod Kosířem

Tradiční akcí pořádanou ve spolupráci s vedením univerzity a FVL je předávání tzv. zlatých diplomů. Letos se uskutečnilo 27. června a o vlastním průběhu i absolventech z roku 1961 jste se mohli dočíst v loňských číslech našeho časopisu. Sluší se připomenout, že nemalou zásluhu na realizaci této akce má sekretářka ústavu, Mgr. Krejčí, která se pro určitý čas proměnila v detektiva a soustavnou a systematickou práci dohledává jednotlivé absolventy z dotyčného roku. K převzetí diplomu se nakonec dostavilo 28 absolventů, dalším byl diplom zaslán poštou.

■ Seminář k 100. výročí narození prof. E. Krále

Vernisáží výstavy k 20 letům existence FaF VFU Brno klub přispěl k oslavám uvedeného jubilea naší farmaceutické fakulty a výstavu mohli ocenit i účastníci LIII. symposia z dějin farmacie a veterinární medicíny, které se konalo v kabinetu dějin 16. listopadu 2011.

Významným momentem v činnosti klubu v loňském roce bylo připomenutí 125. výročí narození jednoho z prvních učitelů a významného bakteriologa i prvního učitele přednášejícího na naší škole dějiny prof. MVDr. Františka Ševčíka. Při této příležitosti byla na místo jeho posledního odpočinku klubem instalována náhrobní deska a tento akt byl oceněn nejen rodinou, ale i historiky z jeho rodné obce, kteří se vzpomínkové akce a následného semináře zúčastnili. Nejen oni, ale všichni na semináři přítomní rovněž kvitovali vydání biografické monografie o prof. Ševčíkovi od autorů Harnacha, Dedka a Braunera, která je velmi pečlivě zpracována a vhodně doplněna fotodokumentací.

Již tradičně ve spolupráci s FVHE v říjnu 2011 klub i ústav obsahově zajistily konání historické sekce Lenfeldových a Höklových dní, která se zabývala etickými aspekty při porážení zvířat i kořeny veterinární hygieny masa. V tom samém měsíci bylo vzpomenu 100. výročí narození významného chirurga a pedagoga naší školy prof. Emanuela Krále. I o něm byla zpracována biografie z pera prof. Němečka.

Ve spolupráci se Společností dějin věd a techniky se uskutečnil 2. 11. 2011 v kabinetu další Zapletalův – Wondrákův historiografický medicínský den, kde bylo

■ Vernisáž výstavy k 20. výročí založení FaF

■ Zapletalův – Wondrákův historiografický medicínský den

■ Seminář k dílu prof. F. Ševčíka

vzpomenuto profesorů Edwarda Babáka a Jiřího Štefla. Rovněž skutečnost, že planeta byla v loňském roce označena za prostou moru skotu, se promítla do plánu práce a 30. 11. k tomuto tématu referovali MVDr. V. Mádr, CSc., a MVDr. L. Dedek, CSc.

Celoroční činnost klubu byla zakončena tradičním vánočním setkáním, které vedle společenského programu bylo doplněno o přednášku dr. Dedka o zahraniční expertize v Somálsku.

Při pohledu na výše uvedené je zřejmé, že aktivita klubu je nemalá a plán činnosti pro rok 2011 byl více než pestrý a navíc s akcentací významných jubileí i událostí. Ti, co se o činnost klubu zajímají a některých akcí zúčastňují, ač nejsou jeho členy, mohou potvrdit, že se jedná o mimořádnou aktivitu probíhající na naší univerzitě, která nejen poskytuje zázemí pro badatelskou a společenskou činnost, ale nemalou měrou přispívá k dalšímu prohlubování spolupráce akademických obcí i dalších

institucí ve městě Brně i mimo rámec metropole a dotváří obraz naší univerzity. Kéž se podaří i nadále udržet podmínky pro existenci i další rozvoj veterinární a farmaceutické historiografie, abychom mohli přispět nejen k relativizaci citátů, že: „Historie je nejlepší učitelkou s obzvlášť nepozornými žáky“, ale i uvědomovat si, že bez poznání historie se jen stěží pochopí současnost. A navíc za pouhých šest let se naše univerzita stane úctyhodnou stoletou dámou, proto bychom měli umět prezentovat její život v historických souvislostech.

■ text: **Pavel Brauner**
foto: Alexandr Krátký

Jak mně bylo v Irsku?

Po promoci jsem se rozhodla, že než vzít první práci, která se namane, splním si svůj sen a odjedu „na zkušenou do světa“. Proč jsem to neudělala už dřív? Studium na naší alma mater je v podstatě práce na celý úvazek s nekonečnými přesčasy. Dokud jsem neměla všechny potřebné podpisy v indexu do dalšího ročníku, ani jsem se neodvážila plánovat něco podobného. Po poslední státnici, plná euforie, že učební maraton je za mnou, začala jsem hledat kam jet. Našla jsem nabídku PRÁCE NA FARMÁCH V IRSKU. Protože roky jsem pracovala doma v našem malém hospodářství, vystudovala jsem veterinu a pár zkušeností s prací se zvířaty jsem už měla, neváhala jsem a podala si přihlášku. Vždyť co může být lepšího než dělat, co umím a znám, a ještě se k tomu učit angličtinu v přirozeném prostředí. Navíc mi několik přátel potvrdilo, že se mi to jistě bude líbit a že získám neocenitelné zkušenosti. Příprava na cestu od podání přihlášky po odlet trvala necelých 8 týdnů, abych stihla zpracovat potřebné dokumenty, jako životopis, motivační dopis a reference, v angličtině a také si zajistit letenku a pojištění včas.

Můj pobyt trval „dlouhých“ 106 dní na farmě Ballymartin poblíž Curragh v hrabství Kildare, jihozápadním směrem od Dublinu. Na farmě patřící Williamovi

a Fioně Hayes chovali hlavně koně a čas od času (podle poptávky) pár kusů kříženců Limousine a Charolais na žír a výkup, obvykle do Francie. Jednalo se o koňské rehabilitační středisko, kde se věnovali jak rekonvalescenci koní po úrazu, korekci jejich chování, přípravě na aukce, dostihy nebo jen na hony, které jsou v Irsku mimořádně oblíbené. I na Štědrý den se jezdí tradiční hony, a dostihy. Irové prostě koně, a vše co k nim patří, milují!

Na farmě jsem měla jedinečnou možnost vyzkoušet si vše, co potřebovala moje hostitelská rodina, oč mě požádali veterinární lékaři a chiropraktici nebo jen majitelé koní. Pracovala jsem 6 dní v týdnu, průměrně 10 hodin. Bylo to náročné, ale nestěžuji si. Neděle jsem měla volné a využívala jsem je proto k výletům, přestože ne vždy mi počasí přálo. Mou hlavní starostí bylo postarat se, aby všechna zvířata byla zdravá a spokojená. Krmila jsem je, čistila, vodila do „koňských lázní“, výběhů apod. Lázně si můžete představit jako široký kanál, kam se po vstupu koně napustila slaná mořská voda o teplotě 2°C a tryskami procházející proud vody masíroval končetiny při léčbě onemocnění šlach.

Když přijeli veterinární lékaři, pomáhala jsem jim při vakcinacích, kastracích, rentgenování a vyšetřování. Setkala jsem

se poprvé s chiropraktiky, kteří se specializují na diagnostiku a léčení mechanických postižení kloubů, páteře a jejich účinků na nervový systém, především pomocí svých rukou. Bylo pro mě přínosné, že jsem jim mohla asistovat, sledovat je při práci a přitom si s nimi povídat, abych se dověděla víc a trénovala si angličtinu.

Můj pobyt nebyl jen růžový. Asi nejvíc mě trápilo mé ubytování. Bydlela jsem v karavanu. Karavan byl velký, vybavený vlastní koupelnou a kuchyňkou, a do práce jsem to měla jen pár kroků. Důvod mého trápení? Nevytopitelný a vlhký karavan zapříčinil, že jsem od září až do prosince bojovala, více či méně, s nachlazením. Práce se tak stala mnohem těžší a já se udržovala v chodu díky vysokým dávkám paracetamolu. Ne že by v Irsku lékaři nebyli, ale jejich navštívení stojí okolo 70 EUR bez ohledu na veřejné zdravotní pojištění, a sami Irové proto lékaře vyhledávají, až když opravdu není zbylí.

Naštěstí si paměť uchovala víc pozitivních zážitků než těch opačných. Mezi ně určitě patří irská přátelskost. Irové, pustí-li se s vámi do řeči, upřímně se zajímají a naslouchají vám. Jsou velmi slušní. V Dublinu jsem během svého pobytu strávila 8 dní a ani jednou se mi nestalo, že by do mě někdo strčil a neomluvil se, jak

■ Socha koně u vstupu na závodiště The Curra Gracecourse

jsem zvyklá z našich větších měst. Pokud zjistí, že mají před sebou cizince, snaží se mu pomoci. Nezapomenu na řidiče autobusů, kteří mi vždycky trpělivě radili, kde vystoupit, kde je zastávka opačným směrem a nijak je nerozčilovalo, že zdržuji a stojím jim ve výhledu. V rodině mě překvapilo, jak se k sobě navzájem její členové chovají. Bylo naprostou samozřejmostí poděkovat za večeři a pochválit kuchařku. Ani jednou to však neznělo jako ohraná písnička. I velmi malé děti čekaly, až všichni u stolu dojí. Stejně tak, pokud Ir od vás cokoli potřebuje, nikdy nezapomene říct prosím. Byla jsem jejich host, ale oni mě přijali mezi sebe téměř jako dalšího člena rodiny. Usilovně se snažili mi můj pobyt co možná nejvíce zpříjemnit.

Když jsem měla možnost mluvit s veterinárními lékaři, chiropraktiky, farmáři nebo jen s majiteli koní, zjistila jsem, že všichni rádi mluví o své práci, a jen pozitivně. S irskými veterináři jsem mohla mluvit o hygieně potravin bez pocitu, že tento obor je jen jaká si „odnož“. Konverzace s nimi na toto téma mi dodalo sebevědomí a zlepšilo náladu.

Irsko je nádherná země. Stále zelená. Až do poloviny prosince rostla všude zelená tráva. Škoda jen, že nemají více lesů. Možná právě proto si každého stromu váží a každá rodina zasadí na pozemku vlastní „Fairytrees“, který se nesmí porazit, jinak by pomínilo ochranné kouzlo stromu na dům a lidi v něm. Irové mají svůj ostrov rádi a věnují

mu patřičnou péči. Na všech svých výletech jsem viděla kolik práce, času a energie věnují péči a údržbě svých „hobitích“ domečků, krásných kostelů a hradů. Místo pletiv a plánek staví nádherné kamenné zídky.

Své osobité kouzlo mají hospody a hospůdky, kde vás strhne irská tradiční hudba. Téměř každý den tam hrají hudebníci nebo celé skupiny a starají se tak o dobrou náladu hostů. Může vám být tanec cizí, ale rytmus a pohled na jiné taneční vás zvedne ze židle a s chutí si vyzkoušíte ty jejich „dupáky“. Ani vám pak nevádí, že pivo stojí 5 EUR, protože se domů vrátíte veselí, s úsměvem od ucha k uchu a modřinami na stehnech, jak se plácáte do rytmu hudby.

A počasí? Irové říkají: „Nejlepší je počasí mezi sprchou a sprchou“, a proto se bez pořádného oblečení a holínek neobejdete. Žít v Irsku není o nic snadnější než u nás, jak by se mohlo zprvu zdát. A přesto jsou tam lidé usměvaví a umí se bavit. Jsem si jistá, že Irsko každého okouzlí a bude se chtít vrátit zpátky.

Jsem šťastná a spokojená sama se sebou, že jsem to zkusila a zvládla. Velký dík patří rodině, kde jsem žila, mému příteli a rodině, kteří mi drželi na dálku palce, a v neposlední řadě vedení fakulty, protože se mnou byli po celou dobu v kontaktu, podpořili mě a dodávali mi odvahu.

■ text: **MVDr. Lenka Jelínková**, VFU Brno
Ústav hygieny a technologie masa

Irish Eye a já

Moje malé království

IVSA v plném proudu

Možná jste si již všimli, že studentská organizace IVSA čím dál víc ožívá – především díky vám, studentům. Co se nám v poslední době podařilo a co nás v tomto semestru ještě čeká a snad nemine?

Stránky a logo IVSA v novém kabátě

Protože naše webové stránky začínaly vypadat hodně pamětnicky, rozhodli jsme se (podobně jako naše univerzita) jít s dobou a inovovat design. Vzali jsme to při jednom i s naším logem, které můžete vidět níže (autorem je Petr Soukup, autorkou webovek je Barbora Hollá). Tak určitě neváhejte naše stránky navštívit, najdete tam mnoho novinek! www.ivsa-brno.cz

Na prknech, která znamenají svět... ...aneb Parkety v tělocvičně zažijí divadlo

Mnozí si myslí, že studenti veterinární medicíny jsou úzce profilovaní lidé a umění je mimo jejich záběr. Ovšem vznik divadelního spolku VFU Brno ukazuje pravý opak! Na památný den, který je možné zažít jen jednou za čtyři roky (29. 2.) se

Členové amatérského divadelního spolku na VFU Brno

poprvé sešlo téměř dvacet „komediantů“, aby se pustili do nacvičování parodie na divadelní hru „Škola základ života“ (možná bychom parodii na tak vážné téma ani neměli hrát, ale musíme si trochu užít uměleckou a akademickou svobodu – snad o ni s novým vysokoškolským zákonem nepřijdeme).

V úterý 24. 4. jste všichni zváni do tělocvičny, kde můžete náš veterinární ansámbl zhlédnout (čas bude upřesněn). Občerstvení a hudební zábava po skončení divadla zajištěna!

...Ačkoli to jistě bude neopakovatelný zážitek, přesto doufáme, že tímto položíme základy nové tradici, která se bude opakovat častěji než na přestupný rok.

Kdo byste se chtěl zapojit do přípravy (herecké role jsou však již obsazeny), můžete napsat Ivošovi Škrabalovi (skraby.ivo@seznam.cz) nebo Danovi Bednářovi (sportivo1@seznam.cz)

Jaký bude letos majáles?

Bude opět nabit programem, těšit se můžete na koně – drezúru Filipa Kološe a Bon Voyage, westernové ježdění a jízdní policii; psy – agility, voříškiádu a služební psy Policie ČR; ale samozřejmě také na kapely, občerstvení, malování na trička, lanové překážky a spoustu dalších aktivit. My se zase budeme těšit na vás a na to, jak si to užijete... Tak tedy 2. května v areálu VFU!

Pomocníci jsou vítáni, pište na adresu ivsa.brno@seznam.cz

Jarní grilování s běžeckým závodem

Protože nás mrzí, že se málo známe napříč ročníky, rozhodli jsme se uspořádat jarní grilování, které by mohlo být dobrou příležitostí to změnit! Datum je naplánováno na 15. května. Rádi bychom se při něm také rozloučili s našimi odcházejícími kolegy – již téměř doktory.

No a abychom z těch vepřových klobásek a pečených kuřátek moc neztloustli, tak jsme se rozhodli grilování spojit s běžeckým závodem kolem areálu VFU!

Kdo by chtěl pomoci s organizací, ať napíše Ivošovi Škrabalovi (skraby.ivo@seznam.cz) nebo Danovi Bednářovi (sportivo1@seznam.cz)

Hledá se buddy!

...nejedná se však o žádného zaběhnutého psa, jak by se mohlo zdát, ale o tzv. buddyho – přítele pro zahraniční studenty na naší škole. IVSA rozjíždí program běžný všude v Evropě, který by měl pomoci studentům, kteří k nám přijíždí v rámci programu Erasmus, CEEPUS, Freemover atd., orientovat se nejen na naší alma mater, ale i v Brně a v české kultuře. Vy, kdo jste již vyjeli do zahraničí, to jistě znáte – ně-

Na tradičním majálesu nebude chybět ani malování na obličej

Veterinární Star Dance, kterou I.V.S.A. pomáhala organizovat

kam přijedete a cítíte se alespoň v prvních chvílích tak trochu sami, možná občas zmatení, občas i ztracení. Tak tomu přesně chceme u našich hostujících studentů zabránit tím, že každému nabídneme asistenci jednoho Čecha, který jim pomůže se u nás zorientovat, zajde s nimi na koleje, do menzy či k doktorovi. Odměnou mu bude procvičení jazyka, nový kamarád a jednáme i o možnosti získání bodů pro výběrová řízení na zahraniční výjezdy.

Kdo byste se chtěl do buddy programu zapojit, napište na adresu officer.ivsa@seznam.cz, do předmětu napište B-program.

Plánů máme samozřejmě mnohem víc a již na nich pilně pracujeme – třeba na zprovoznění anatomického muzea, na přípravě druhého seznamovacího víkendu pro prváky, na rozjetí hippo klubu, na přípravě zájezdu do Bělehradu, na tisku triček, na formování redakční rady časopisu VÝFUK atd. Tak kdo byste se k nám chtěl přidat, neváhejte napsat na adresu ivsa.brno@seznam.cz.

■ text: **Vladka Jelínková**, 5. ročník FVL
foto: archiv I.V.S.A.

Jubilejní 75. reprezentační veterinární ples

75. reprezentační veterinární ples připadl na pátek 2. března. Organizátoři už byli dopředu nervózní, chtěli si dát právě na tomto jubilejním plese hodně záležet a připravit účastníkům nezapomenutelný zážitek v tom dobrém slova smyslu. Vždyť která z univerzit se může pochlubit tak vysokým počtem uspořádaných plesů?! Připomeňme jen ten první veterinární ples, který se konal 14. ledna 1921 v Besedním domě. A když už jsme u toho vzpomínání, tak obrázek z titulní strany tanečního pořádku z tohoto plesu, kam si dámy k jednotlivým tancům zapisovaly jména svých tanečních partnerů, posloužil jako předloha při tisku letošního programu.

Za místo konání bylo, jako tradičně, vybráno Kulturní centrum Semilasso v Brně-Králově Poli. Po promenádním koncertu byl ples krátce po půl osmé slavnostně zahájen, všechny přítomné přivítal pan rektor prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA. Osvědčený a elegantní moderátor, MVDr. Pavel Brauner, Ph.D., byl tentokrát v uvádění posílen o mou maličkost. A jaké bylo heslo 75. reprezentačního veterinárního plesu? Přeci: „Protančíme se večerem!“

Tance bylo opravdu hodně. Nejen účastníci zaplnili parket, ale přichystána byla i řada tanečních předtančení a také soutěž, ale o té až za chvíli. Příjemný hudební doprovod zajistil Breeze Band Jiřího Suchého. V předsálí se o skvělou atmosféru postarala cimbállovka Slovácký krúžek, která hrála folklórní písně k tanci i poslechu. O pel-mel tanečních vystoupení se postarali členové Tanečního studia STABIL STUDIO Brno, kteří měli předtančení na ústřední melodii z filmu Piráti z Karibiku a společně také se svými lektory všem přítomným ukázali, jak mají vypadat standard i latina. A pokud čekáte na nějakou zajímavost ze zákulisí, tak právě v tomto tanečním seskupení předvedla svůj talent doc. MVDr. Eva Bártová, Ph.D., z Ústavu biologie a chorob volně žijících zvířat.

Pohled z pódia na taneční parket byl opravdu skvělý. Při každé taneční sérii byl zaplněn, dámy pak doladily veškerý dojem krásnými účesy od kadeřníka a róbami, všichni si zkrátka tance náležitě užívali. Před půl devátou jsme si dovolili všechny přítomné z tanečního veselí vyrušit a pozvat na skvostný raut. Další, doufáme, že příjemnou, zábavu bylo památeční focení ve fotokoutku s vytisknutou foto-

grafií zdarma. Také nastal ten pravý čas k nákupu lístků do tomboly, protože ta nabízela celou škálu rozmanitých a hodnotných výher.

S úderem desáté hodiny večerní byla odstartována soutěž Veterinární Star Dance. Inspirovali jsme se úspěšným tanečním projektem Star Dance České televize. Do poroty jsme usadili pana rektora V. Večerka, prorektorku I. Steinhauserovou, pana doktora M. Treue a předsedkyni I.V.S.A. T. Kafkovou. Bodování bylo v rozmezí od 1 do 5 bodů. Ten, kdo získal nejvyšší počet, zvítězil. Pro soutěžní klání jsme připravili 3 tance: tango, cha – chu a waltz. Soutěžilo 6 párů, převážně studentských. A všichni se snažili, usilovali o vítězství, diváci mohli zhlédnout mnohdy až obdivuhodně originální kreace, kdy například při tangu představoval partner z druhého nejúspěšnějšího páru toreadora, který své taneční partnerce mával před očima sakem. V těsném souboji nakonec zvítězili MVDr. Miloš Vávra z Kliniky chorob psů a koček a Agáta Sívková ze 4. roč. FVL. Vyhráli poukázku na libovolný taneční kurz ve STABIL STUDIO Brno (podle informací ze zákulisí si tuto cenu vyměnili se stříbrným párem za veterinární kufr).

K půlnoci rostlo v sále napětí – měla se losovat tombola, kterou zajistili studenti z I.V.S.A. Kromě knižních publikací z oboru k cenám patřily i kvalitní kožené veterinární kufrы nebo stříbrné šperky. Hlavní cenou večera byl ovšem divočák, ze kterého se nakonec radovala skupinka studentů.

Po tombole moderátoři požádali přítomné, ať neopouští sál, čekalo na ně totiž další překvapení. Světla se ztlumila a na parket nastoupilo 5 dívek, vicemistryň ČR ve flirt dance – sexy tanci, ve kterém prý tanečnice dávají průchod svému já a uvědomují si sílu své ženské krásy. Jako doplněk nechybělo 5 sedících mladých mužů na židličkách, kteří své partnerky němě obdivovali. A pak už jen litaly vzduchem svršky a na parketě se ladně vlnila dívčí těla. Poté následovala dvouhodinová diskotéková afterpárty. Bohatou směs písní nejen ve stylu oldies namíchal ze svého bohatého hudebního archivu DJ Robert, čímž byla umocněna celá atmosféra plesu.

Na závěr lze snad jen ještě dodat, že 75. reprezentační veterinární ples byl vyprodáný. Sama za sebe si troufnu tvrdit, že atmosféra byla báječná a ples úspěšný. Snad si ho užili všichni tanečníci a s nadšením

Předtančení Piráti z Karibiku (STABIL STUDIO Brno)

Všichni si tanec užívali

Divočák si našel majitele – studenty

dorazí i na ten v pořadí už 76. veterinární ples v roce 2013.

■ text: Alena Sýkorová
foto: Kamil Jursa

IGA VFU Brno už zná výsledky soutěže o účelovou podporu na specifický vysokoškolský výzkum na VFU Brno pro rok 2012. Prioritou soutěže byly aktuální problémy ve veterinárním lékařství, veterinární hygieně a ekologii, bezpečnosti a kvalitě potravin a ve farmacii. Na FVL bylo přijato 18 projektů financovaných a 19 nefinancovaných z důvodů nedostatku financí; na FVHE 21 financovaných a 6 nefinancovaných; na FaF 14 financovaných a 11 nefinancovaných.

17. února se uskutečnilo výběrové řízení ERASMUS pro rok 2012. Ve druhém kole, které probíhalo na bázi ústních pohovorů, bylo vybráno pro studijní pobyt 42 studentů (z toho polovina z FaF), 23 studentů na praktický pobyt, dále bylo odsouhlaseno 7 učitelských pobytů. V rámci studijních pobytů je velký zájem např. o Velkou Británii, Španělsko, Francii. O praxi je nejvíce žádáno do Německa a Švýcarska.

Stávající vysokoškolská politika vyvolala vlnu protestních akcí, 24. února se na VFU Brno uskutečnilo mimořádné veřejné zasedání Akademického senátu VFU Brno, akademických senátů fakult a celé akademické obce. Od 13 hod. se diskutovalo v posluchárně Pavilonu prof. Klobouka např. o záko-
nech týkajících se vysokých škol, které jsou do vlády předkládány, i o výhradách proti nim. Mluvílo se o uskutečněných protestech akademických obcí i o těch plánovaných.

Od 27. 2. do 9. 3. pobývaly na stáži na Klinice chorob ptáků, plazů a drobných savců dvě studentky veterinární medicíny z univerzity v Nottinghamu. Pod vedením prof. Z. Knotka absolvovaly praxi v chirurgii, zobrazovacích metodách, anestezii a endoskopii, nechyběla ani práce v laboratoři.

Studenti VFU Brno se připojili k „Týdnu neklidu“ (27. 2.–1. 3.). Studenti v celé ČR vyšli kvůli připravované reformě vysokých škol do ulic. Nelíbí se jim forma plánovaného školného, změny v pravomocích akademických orgánů a bojí se i zásahů komerční sféry. Studenti z VFU Brno si v budově č. 36, sídle Unie studentů farmacie, vyrobili transparenty, s kterými vyrazili 28. února na protestní pochod Brnem. Připojili se také k „Noci univerzit“, kdy na půdě Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity studenti všech brněnských veřejných vysokých škol představili v celovečerním programu studium na své alma mater laické veřejnosti. Týden neklidu byl v Brně zakončen ve čtvrtek 1. března závěrečným setkáním a diskusí na Fakultě informatiky MU.

XVII. Ples farmaceutů

■ Předtančení Půlnoční zář

Stejně jako v minulých letech Unie studentů farmacie přichystala na polovinu března Ples farmaceutů, tradiční společenskou událost, na které se setkávají nejen současní studenti, ale i absolventi naší fakulty, jejich přátelé a další členové akademické obce. Záštitu se opětovně ujal děkan Farmaceutické fakulty VFU Brno, pan doc. RNDr. Milan Žemlička, CSc. Bohužel nemohl na náš ples dorazit osobně, a tak jsme alespoň rádi přivítali proděkanku FaF, paní doc. PharmDr. Ing. Radku Opatřilovou, Ph.D., a předsedu akademického senátu VFU Brno, pana doc. MVDr. Leoše Pavlatu, Ph.D.

Vše mělo vypuknout v pátek 16. března o sedmé hodině v kulturním domě Semilasso, kdy se začali scházet první hosté. Po menším zdržení byl ples opravdu zahájen krátkým proslovem prezidentky USF a klasickým předtančením znojenské taneční skupiny Singl s názvem „Půlnoční zář“. Tanečníci postupně přibrali do kola i přihlížející diváky a taneční rej mohl začít naplno. Celým plesem provázela kapela Trio Bene a pokud někdo zatoužil po změně žánru, mohl zavítat do spodní restaurace a poslechnout si cimbálovou muziku Pajtaš. Muzikanti hráli s takovým zápalem, že i přes stísněné prostory se někteří odvážili k tanci i na tomto provizorním parketu. Dalším zpestřením plesu bylo vystoupení svěřenců R'n'R klubu Elvis z Jihlavy s opravdu našlápnutým číslem akrobatického rock'n'rollu. Ovšem zlatým hřebem večera bylo půlnoční překvapení. Premiérový koncert odehrála kapela Postupné uvolňování složená ze studentů farmaceutické fakulty, kdy zaplnila celý parket a taneční dav uvedla

téměř do transu. Opravdovou třešničkou na dortu pak byl přídavek, píseň Fantom opery, ve které s kapelou jako host vystoupil pan doc. Petr Babula a sklídlil nemalý potlesk. Vystoupení se opravdu vydařilo a můžeme doufat, že jsme se s nimi neviděli naposledy.

Ostatně myslím, že si můžu na závěr dovolit říci, že celý ples se vyvedl, a to nejen díky členům Unie studentů farmacie, kteří při organizaci přiložili ruku k dílu, ale především díky návštěvníkům, kteří vytvořili tak skvělou atmosféru. Všichni jsme před třetí hodinou ranní neradi odcházeli, a tak můžeme doufat, že se v podobném rozpoložení zase sejdeme za rok.

■ text: Hana Landová

foto: Unie studentů farmacie

■ Jedna z hlavních cen tomboly a autorky dortu

Jarní koncert v muzikálovém kabátu

Pondělní odpoledne 2. dubna patřilo na VFU Brno muzikálům. V 15 hodin začal v univerzitní aule tradiční Jarní koncert. „Písně z muzikálů“ zazněly v podání posluchačů 3. ročníku muzikálového herectví JAMU.

Deset studentů, které doprovázela jejich profesorka sborového zpěvu Dada Klementová, představilo pel-mel oblíbených muzikálových písní: Dámy vládnou (Kleopatra), Prázdný stůl (Bídníci), Píseň krále Heroda (Jesus Christ Superstar), Konfrontace (Jekyll a Hyde), Cabaret (Cabaret), Sladkej mráz (Pomáda), When You're Good To Mama (Chicago), Kéz slunce svítí (Vlasy) aj.

Talentedá mladá generace muzikálových herců předvedla vysoce kvalitní a zkušené výkony. Z jejich hlasů doslova mrazilo. Z původního spojení tance a zpěvu kvůli ne-

dostačujícím prostoru pod pódiem a začínajícími řadami sedadel nakonec sešlo, ale malý taneční doprovod přeci jen nechyběl. Po červeném koberci se metaly hvězdy nebo se tančilo na schodech pódia auly. Koncert završil muzikál Vlasy (Aquarius, Kéz slunce svítí), kde vystoupili všichni studenti společně. Vystoupení sklídilo nadšený potlesk všech přítomných diváků.

Jarní koncert naplnil svůj účel, věřím, že přinesl návštěvníkům osvěžující prožitek a vřel energii do žil. Zájemci o další herecké počiny studentů JAMU pak mohou zalovit v programu brněnského Divadelního studia Marta, kde mladí umělci účinkují.

■ text: **Alena Sýkorová**
foto: autorka

■ Všech deset účinkujících při písni „Kéz slunce svítí“ (Vlasy)

■ Všichni přítomní si koncert plný hitů náležitě vychutnávali

■ 29. února byla poslední příležitost pro zájemce o studium na VFU Brno podat si přihlášku. Počet zaslaných přihlášek ke studiu pro akademický rok 2012/13 byl na FVL 907. Do magisterského studijního programu na FVHE se přihlásilo 504 uchazečů, do bakalářského 286 a do bakalářského kombinovaného 64 studentů. FaF v letošním roce obdržela 1034 zaslaných přihlášek.

■ V loňském roce navštívilo areál VFU Brno až o 4 000 vozidel více. Podle závěrečné zprávy z Oddělení kontroly, ostrahy, BOZP a PO v loňském roce vjelo do areálu univerzity 39 980 návštěvníků, to je o 4 000 vozidel více než v roce 2010. V uplynulém roce byl i vyšší počet vjíždějících vozidel zabezpečujících služby a zásobování na ústavech a klinikách a v neposlední řadě i výstavbu Studijního a informačního centra.

■ V sobotu 3. 3. si řada studentů zalýžovala. VSK a ÚTVS VFU Brno uspořádaly pro studenty jednodenní lyžařský přejezd Orlických hor na běžkách. Mohli se připojit i milovníci sjezdového lyžování, kteří na běžkaře čekali na svahu v Říčkách. Tělocvikáři připravili pro běžkaře 28kilometrovou trasu Šerlich – Masarykova chata – pěticestí Hanička – Rokytnice.

■ Od 7. do 9. 3. natáčeli na naší univerzitě izraelští filmaři. Dvoučlenný štáb s kamerou pořizoval záběry pro propagační film o Veterinární univerzitě v Jeruzalémě. Během natáčení se zaměřili především na výuku izraelských studentů, kteří studují veterinární medicínu v anglickém studijním programu.

■ Ve středu 21. března pořádal Středoevropský institut ekologie zvířete zajímavý seminář na téma Výživa zvířete – využitelnost přirozené potravy a krmiv u jelenovitých. Přednášel Ing. Matuš Rajský, Ph.D., z Centra výzkumu živočišné výroby Nitra.

■ Březen – měsíc knihy. Platilo to tentokrát i na VFU Brno, která ve spolupráci s knihkupectvím Malé centrum uspořádala prodejní výstavu anglických učebnic a monografií pod názvem „Veterinary medicine and pharmacy“. Výstava se uskutečnila 27. a 28. března ve Studijním a informačním centru VFU v univerzitní knihovně. Na studenty čekala lákavá sleva 10 – 15% na všechny vystavené knihy, včetně těch mimo vystavený sortiment, které byly obdrženy během výstavy.

Prof. MVDr. Ladislav Polák, CSc., by se dožil 90 let

26. února letošního roku uplynulo 90 let od narození prof. MVDr. Ladislava Poláka, CSc., významného představitele veterinární služby a dlouholetého ředitele státní veterinární správy.

Prof. Polák se narodil 26. února 1922 v Markvarticích na Moravě a středoškolská studia ukončil v roce 1941 na reformním reálném gymnáziu ve Velkém Meziříčí. Poté absolvoval v roce 1949 Vysokou školu veterinární v Brně a doktorem veterinární medicíny byl promován po obhajobě disertační práce v roce 1950. Již v roce 1948 byl ustanoven asistentem Ústavu pro patologickou anatomii a odtud odešel na

nění a jeho práce byla odměněna četnými medailemi a čestnými uznáními. Prof. Polák zemřel náhle ve věku 69 let 27. února 1991, den po svých narozeninách.

U příležitosti výše uvedeného jubilea uspořádal Ústav cizích jazyků a dějin veterinárního lékařství a Klub dějin veterinární medicíny a farmacie VFU Brno ve spolupráci se Státní veterinární správou ČR seminář, věnovaný životu a dílu prof. Poláka. Seminář se konal v Kabinetu dějin veterinární medicíny a farmacie na VFU a stal se poslední akcí realizovanou v prostorách, jež byly jako expozice zbudovány v roce 1984 a využívány dodnes nejen pro

■ Ředitel Státní veterinární správy M. Malena přednáší svůj příspěvek

insemináčnické pracoviště generálního ředitelství Československých státních státek v Havlíčkově Brodě. V roce 1952 byl jmenován ředitelem mistrovské školy pro inseminaci v Boskovicích a od roku 1958 působil přechodně ve Výzkumném ústavu veterinárního lékařství. Následně se stal vedoucím veterinárního odboru ministerstva zemědělství a po reorganizaci usedl do křesla ředitele SVS MZVŽ ČSR. V letech 1959-1968 byl předsedou komise pro tlumení brucelózy a tuberkulózy a od roku 1970 působil jako vedoucí na tehdejší katedře organizace a řízení na VŠV v Brně. V roce 1981 byl jmenován pro tuto oblast profesorem, když předtím byl v roce 1968 habilitován. Od roku 1959 byl stálým delegátem ČSSR v Mezinárodním úřadu pro nákazy zvířat se sídlem v Paříži (OIE), v roce 1973 se stal dokonce prezidentem evropské komise OIE. Byl nositelem řady státních i resortních vyznamenání a oce-

výku předmětu Etika a dějiny veterinární medicíny, ale rovněž k četným odborným historiografickým seminářům, pracovním schůzím a dalším setkáním.

V úvodu semináře vystoupil Ústřední ředitel SVS ČR doc. MVDr. Milan Malena, Ph.D., který představil v chronologickém přehledu životopis prof. Poláka i jeho zásluhy na ozdravování chovů od klasických nákaz. Ve svém příspěvku vyzdvihl postavení prof. Poláka v rámci mezinárodního společenství a zejména pak v organizaci OIE. Na závěr svého vystoupení ústřední ředitel SVS představil současné trendy v organizaci veterinární služby a dozorových orgánů.

PhDr. Jiří Šindlář, Ph.D., uvedl pana profesora Poláka jako člověka, který se nemalou měrou zasloužil o existenci oboru dějin veterinární medicíny, pro který vytvářel organizační a jiné podmínky, a umožnil tak badatelskou, muzejní a další historiografickou činnost v oblasti veterinárního

lékařství v rámci existujícího Kabinetu dějin veterinární medicíny, veterinární sekce Československé společnosti pro dějiny věd a techniky i v rámci Společnosti veterinárních lékařů. V poutavé prezentaci, bohatě ilustrované dobovými fotografiemi, dr. Šindlář připomněl významné okamžiky veterinární historiografie, jež formovaly i dnešní podobu této činnosti.

MVDr. Mirko Treu, CSc. ve svém sdělení představil prof. Poláka jako organizátora dalšího vzdělávání veterinárních lékařů. Na průřezu rozvoje postgraduálního vzdělávání veterinárních odborníků dr. Treu nejen dokumentoval šíři tohoto vzdělávání a organizační strukturu celé této sféry, ale připomněl i zásadní rozhodnutí prof. Poláka ve funkci ředitele SVS pro tuto oblast. Na mnoha fotografiích ilustroval jednotlivé instituce a zařízení systému doškolení veterinárních lékařů.

Po těchto sděleních se rozpoutala diskuze, ve které byly připomenuty zásluhy prof. Poláka na budování a rozvoji veterinární služby i jeho osobní vlastnosti a nasazení při řešení problémů v oblasti veterinární medicíny jak v tuzemském tak mezinárodním kontextu.

Velmi početné auditorium si seminářem připomenulo osobnost veterinární medicíny, která v rozhodujících letech boje s nákazami tvořila základ horizontálně i vertikálně provázaného a propracovaného systému veterinární péče v naší zemi a rovněž formovala jednotlivé pracovníky veterinární služby, a to i v pedagogickém procesu na naší univerzitě.

■ text: Pavel Brauner

foto: Alexandr Krátký, archiv ÚCJDVL

Za profesorem Jiřím Kamanem doktorem veterinárních věd

Prof. MVDr. Jiří Kaman, DrSc., odešel do důchodu před dvaceti lety, takže mladším generacím studentů a veterinárních lékařů již není znám. My příslušníci starší generace, kteří ho pamatují v době jeho činnosti nebo byli s ním na jednom pracovišti anebo byli jeho žáci, budou s námi souhlasit, že si zcela zaslouží, abychom si ho připomněli jako člověka, učitele a vědeckého pracovníka.

Jiří Kaman se narodil 31. 3. 1926 v Dolních Loučkách u Tišnova a vyrůstal ve Žďárci. Po ukončení měšťanské školy nebylo pro něj ze sociálních důvodů další studium možné. Na radu svých učitelů odešel do Zlína k firmě Baťa, kde se mohl sám žít a současně studovat. Absolvoval Baťovu školu práce a v roce 1944 získal tovaryšský list. Poté studoval tříletou obuvnickou průmyslovou a exportní školu pro zahraniční obchod. Biologie jej však přitahovala více. Přešel proto na večerní reálné gymnázium a v roce 1949 maturoval.

Po maturitě nastoupil do 1. ročníku tehdy Vysoké školy veterinární. Už ve 2. ročníku se hlásil u prof. Koldy jako demonstrátor. Záhy byl zapojen do výuky a ve 3. ročníku se stal pomocnou vědeckou silou a od 4. ročníku, v r. 1952 byl jmenován asistentem anatomického ústavu na plný pracovní úvazek. Vysokoškolské studium zakončil udělením titulu promován veterinární lékař 18. října 1954, titul MVDr. obdržel dodatečně až r. 1966.

Po promoci, na přání prof. Koldy, pokračoval na ústavu jako odborný asistent, vedl praktická cvičení a přednášky z anatomie nejenom na veterinární, ale i na zootechnické fakultě. V roce 1963 úspěšně obhájil kandidátskou dizertační práci „Krevní zásobení jater prasete“ a rok poté předložil habilitační spis „Studie plasticity a změn krevního řečiště jater prasete po experimentálním podvazu a. hepatica a v. portae“. V listopadu 1965 byl jmenován docentem pro obor anatomie hospodářských zvířat.

Od r. 1965 byl doc. Kaman pověřen vedením anatomického ústavu. Díky své příslušnosti pracovitosti, vytrvalosti a odpovědnosti se ujal své funkce s neobvyklou náročností na sebe a své spolupracovníky. Byl veden neúnavnou snahou o zvýšení domácí a zahraniční prestiže ústavu. Inovoval výuku anatomie zavedením

výuky anatomie laboratorních hlodavců, zvířat subtropických a tropických oblastí a neustále doplňoval museální preparáty o přehledná schémata a popisy pro usnadnění samostatného studia. Úroveň výuky anatomie i celého ústavu byla velmi kladně hodnocena tuzemskými i zahraničními morfology.

Vědecko-výzkumná činnost doc. Kamana za patnáctiletou dobu působení na anatomickém ústavu byla koncentrována zejména na práce týkající se přesnějšího určování stáří hospodářských zvířat podle změn na páteři, utváření chrupu skotu a vad jeho anomálním opotřebením ve vztahu k užitkovosti zvířat. Známá je také jeho série prací o inervaci rohů skotu, o kloubních vazech skotu a výzkum fasciální svaloviny srnčí a jelení zvěře.

Jednou z nejvýznamnějších etap vědecké činnosti doc. Kamana byl však dlouholetý výzkum cévních systémů jater prasete za fyziologického stavu a v experimentu s cílem využití výsledků při tehdy začínajících transplantacích jater člověka. Ohlas těchto prací byl velmi pozitivní, protože ukázal na biologickou aktivitu a plasticitu krevních a žlučových cév v průběhu experimentu. V této souvislosti byla zkoumána také ramifikace a topografie daných cév.

Tehdejší doba, jak si my příslušníci starší generace pamatujeme, nebyla vůbec jednoduchá. Doc. Kaman byl v roce 1970 z politických důvodů zbaven vedení ústavu a vyřazen z pedagogické činnosti. V roce 1972 byl převeden jako výzkumný pracovník na katedru patologické anatomie.

Také zde se brzy projevila jeho píle, pracovitost a racionální přístup k daným úko-

lům. Zapojil se do výzkumu velmi aktuálních cerebrokortikálních nekróz u skotu a učinil několik pozorování, která přispěla k etiopatogenezi tohoto onemocnění. V r. 1973 s výskytem nového onemocnění selat, tzv. roznožky, myofibrilární hypoplazie v Evropě, společně s doc. L. Pivníkem ve spolupráci s patomorfologickými pracovišti ČSAV a Fakultní dětskou nemocnicí v Brně toto onemocnění poprvé u nás popsali.

Velmi významná vědecko-výzkumná činnost doc. Kamana byla v oblasti zátěžových myopatií masných plemen prasat. Jako první u nás diagnostikoval a se svými spolupracovníky popsal nekrózu dlouhého zádového svalu. Na katedře zavedl nové bioptické a enzymohistochemické metody a prioritními pozorováními přispěl k objasnění diferenciaci svalových vláken u divokého prasete a několika hybridů v postnatální ontogenezi. Výsledky těchto studií prokázaly vztah myopatií, typové distribuce svalových vláken a její konverzi ke kvalitě masa. Jsou v literatuře citovány dodnes a doc. Kaman je považován za jednoho z nejvýznamnějších odborníků v metodě odběru a typizace svalových vláken u prasat.

V roce 1990 se doc. Kaman vrátil na učitelské místo docenta na katedru anatomie, obhájil doktorskou dizertaci a získal vědecký titul doktora veterinárních věd. Profesorem byl jmenován v r. 1991. Výsledky práce doc. Kamana představují celkem 286 publikací, z toho téměř 100 původních prací, 10 knih, 26 učebních textů. Je spoluautorem několika knih vydaných v USA, Anglii a Německu. Byl členem několika domácích a zahraničních vědeckých společností.

Prof. MVDr. Jiří Kaman, DrSc. se vypracoval v oboru normální a patologické morfologie v uznávanou autoritu u nás i ve světě. Přes veškeré potíže dokázal prezentovat výsledky své vědecké činnosti doma i v zahraničí. Po odchodu do důchodu se přihlásil za člena historického klubu naší školy a pravidelně se zúčastňoval jejich setkání až takřka do posledních dnů. Zemřel po krátké nemoci 11. února letošního roku. 31. března by se dožil 86 let.

Čest jeho památce.

■ text: Oldřich Štěrba, Roman Halouzka

Vademecum anatomie domácích savců pro studium a veterinární praxi

Na pultech knihkupectví se na sklonku loňského roku objevila nová publikace, zaměřená do oblasti veterinární anatomie, konkrétně obecné anatomie vnitřních orgánů savců a srovnávací anatomie psa, kočky, prasete, koně, skotu, ovce a kozy. Je určena pro studenty, veterinární lékaře a další zájemce specialisty. Její autor, prof. MVDr. Čeněk Červený, CSc., který je zároveň tvůrcem vyobrazení, působil na Anatomickém ústavu VFU Brno v letech 1953 – 1998, z toho v období 1991 – 1996 jako přednosta Ústavu anatomie, histologie a embryologie. Dosud publikoval okolo 350 titulů nejen z oblasti anatomie a morfologie, ale také historie veterinární medicíny a zájmové činnosti studentů. Letos 22. září oslaví 80. narozeniny. Vydání této publikace si tak nadělal jako dárek nejen sobě, za svou celoživotní práci a úsilí na poli veterinární a pedagogické činnosti, ale především studentům.

Pane profesore, jaké je Vaše pojetí studia veterinární anatomie?

Doba, kdy byla medicínská praxe, a tím pádem i výuka veterinární medicíny zaměřena především na velká hospodářská zvířata, je už dávno pryč. Paleta druhů zvířat, která dnes přicházejí do ordinací, je velmi rozsáhlá, a proto i přístupy zvěrolékaře jsou v jednotlivých případech velice rozmanité. Dokonale zvládnuté obecné poznatky z oboru anatomie musí studenti být schopni aplikovat na řadu druhů savců, případně i ptáků a obratlovců vůbec, například i volně žijících a exotických.

Jaká byla geneze vzniku této knihy?

Zhruba před 15 lety jsem vydal pro naše studenty 1. a 2. ročníku učební texty (bez obrázků) jako přílohu ke Koldovu Atlasu pro studium anatomie vnitřních orgánů. Byla to studenty velice oblíbená a využívaná učební pomůcka. Pro Vademecum byly podnětné rozhovory se studenty, kteří vyjádřili své potřeby a požadavky na novou učebnici. Text doplňují jednoduché kresby. Zvláštní péči jsem věnoval důslednému používání jednotného českého názvosloví a světově schválené anatomické nomenklatury, která je platná pro všechny druhy savců, vyjma člověka. Publikace spatřila světlo světa díky technické pomoci studentů při sestavování rukopisu, zajištěné finanční podpoře a pečlivé spolupráci s Nakladatelstvím Brázda.

Jaké je Vaše curriculum vitae ve vztahu k alma mater a oboru?

Stát se zvěrolékařem bylo moje přání již od dětství. Vyrůstal jsem na venkově, v prostředí obklopeném zvířaty jak v selkých usedlostech, tak i ve volné přírodě. Doma jsem rád zvířata krmil, čistil jim stáje, pracoval jsem s nimi v hospodářství. Po maturitě jsem 1. října roku 1952 poprvé vstoupil do velkolepé budovy č. 34, Koldova Anatomického ústavu. V této budově jsem strávil víc času než na kolejí a doma, neboť mě studium anatomie velice zaujalo. Byl jsem fascinován sbírkami v anatomickém muzeu, kostrami. Rád jsem pobýval na pitevně, cvičil se v povinných individuálních pitvách. Po absolvované zkoušce u pana prof. Koldy jsem byl

Obal publikace vydané loni v listopadu v Nakladatelství Brázda, s.r.o.

přiját na ústav na místo demonstrátora, v roce 1956 pak na pozici asistenta a po promoci jsem nastoupil jako odborný asistent. V roce 1983 přišlo jmenování docentem, o osm let později profesorem. V letech 1991 – 1996 jsem byl přednostou Ústavu anatomie, histologie a embryologie. Roku 1998 jsem odešel do důchodu, ale na univerzitě působím bez závazků dodnes. Strávil jsem zde vlastně 60 let a anatomii bych za nic neměnil.

Děkuji za rozhovor.

■ text: Alena Sýkorová

Recenze na výše uvedený titul:

Nový pomocník. Na teorii i do praxe.

Knih v pevné vazbě a tuhé obálce s výstižnou a vkusnou ilustrací byla vydána na počest Světového veterinárního roku 2011 a stala se jedním z mnoha počínů oslav této významné veterinární události.

Text zahrnující celkem 272 stran včetně obsahu, 122 vyobrazení a seznamu použité literatury je dostatečně stručný a přitom dost obsažný, aby reprezentoval užitečnou příručku anatomie. Publikace podává obtížné kapitoly anatomie útrobu, o které praktický veterinární lékař pečuje nejčastěji, velmi přístupnou a přitom fundovanou formou. Suchá anatomická fakta, velmi vhodně uspořádána, dává totiž do stručných ontogenetických i fylogenetických souvislostí včetně nezbytných fyziologických poznámek, což je příčinou velmi dobré čtivosti a zajímavosti textu nejenom pro studenty.

Čtenář je nejprve obecně informován o dané orgánové soustavě a poté následuje anatomický popis příslušných orgánů u vybraných, veterinárně významných živočišných druhů – psa, kočky, koně, skotu, ovce, kozy a prasete. Domnívám se, že druhová komparace jednotlivých orgánových soustav je velmi cenná a přispěje k lepšímu porozumění rozdílům v poškození tkání i reakcích tkání vybraných druhů na poškození. Příručka tak poslouží i jako návod k praktickým klinickým, preventivním i léčebným úkonům.

Anatomická vyobrazení jsou co do počtu dostačující a vhodně dokumentující text. Jsou názorná, instruktivní a legendy jsou bez zbytečných, zavádějících podrobností.

Vydané Vademecum veterinární anatomie doporučuji do příručních knihoven veterinárních lékařů věnujících se klinické praxi nejenom jako zdroj informací, ale i správné anatomické terminologie.

■ text: Prof. MVDr. Roman Halouzka, DrSc., přednosta Ústavu patologické morfologie VFU Brno

Malá vzpomínka nad fotografií v knize Veterinární péče v českých zemích

Sice mi zbývají jenom dva roky do osmdesátky, ale má pupeční šňůra k brněnské alma mater ještě není odstřižena. Za periodický přísun informací o dění na škole vděčím svému zeti prof. MVDr. Ivanovi Literákovi, CSc., z Ústavu biologie a chorob volně žijících zvířat FVHE. Od něj jsem nedávno dostal knihu Veterinární péče v českých zemích s osobním věnováním jednoho z autorů doc. MVDr. Milana Maleny, Ph.D., současného ústředního ředitele Státní veterinární správy České republiky. Knihu autorů M. Havliš, M. Malena a kol. vydala v r. 2011 Státní veterinární správa ve spolupráci s Veterinární a farmaceutickou univerzitou Brno.

Nechci nosit dříví do lesa, ale nemohu nevyjádřit autorům pocit vděčnosti za tak vynikající realizaci skvělého nápadu. S Milanem Malenou jsem se setkal pouze jedenkrát při předávání čestných uznání za historickou účast v likvidaci některých nákaz. Snad není úplně od věci vyjádřit mu tady díky i za to, že touto formou umožnil veteránům tuberkulózně-brucelózních bitev, aby se mohli po letech sejít a podat si ruce. S Milanem Havlišem jsem měl tu čest strávit několik pracovních dnů v nepříliš velkém kolektivu v atraktivním hotelu někde na Vysočině. Pokud mě paměť neklame, šlo o poslední čtení návrhu zákona č. 87 před jeho předáváním do připomínkového řízení. Jednání probíhalo pod jeho taktovkou a měl jsem tady poprvé možnost se osobně seznámit s precizním myšlením tohoto bezkonkurenčně excelentního znalce českého veterinárního práva. Od té doby jméno Havliš chovám v hluboké úctě a pravděpodobně se nemýlím, když jeho rukopis cítím z každé kapitoly.

Je to možná nějaká má nostalgická zvrhlost, ale tu knížku jsem hltal jako detektivku a Larssonovo Milénium jsem nechal bez povšimnutí ležet stranou. Její četba mi přinesla nejméně trojí potěšení. Jednak jsem si osvěžil řadu jmen a tvář kolegů, s nimiž jsem se profesně řadu let stýkal, kterých jsem si vážil a některé i obdivoval. Za významnější přínos však považuji něco jiného. Od roku 1967 do roku 1989 jsem pracoval jako krajský veterinární gynekolog v Ostravě. Toto pracovní zařazení spolu s členstvím v nej-různějších komisích mi dávalo možnost

■ MVDr. Ivo Petro

trvalého kontaktu s chytrými lidmi ze SVS ČR a jejich různých pracovišť, z naší univerzity i VÚVL, a to nejenom z oblasti své vlastní specializace. Nebyl jsem tedy zcela uzavřen v ulitce lokální problematiky, ale přesto jsem okraje šíře záběru ostatních veterinárních aktivit nedokázal dohlédnout. Ta ke mně dorazila až z kapitoly této knihy.

Dalším potěšením z knihy je jenom moje malá „třešnička na dortu“. Když jsem v kapitole o veterinární ochraně státního území dorazil na stranu 145, mrkl jsem vpravo nahoru na ilustrační foto z období protektorátu Čechy a Morava a málem nevěřil svým očím. Onen švarný příslušník finanční stráže s německým ovčákem na vodítku je můj strýc Jaroslav Pacák – nejmladší bratr mé matky Růženy. Pózující německý ovčák je fena, která slyšela na jméno Jasa. Strýc Jarka ji získal poněkud kuriózním způsobem. Patřila nějakému vyššímu německému důstojníkovi a strýčkovi byla svěřena k absolování výcviku služebního psa. Průběh jejího výcviku byl pravidelně kontrolován a majitel nešetřil projevy spokojenosti a uznání. Zcela mu však unikla jedna drobnost – leč podstatná: Jasa neuměla německy. Po zakončení kurzu a přesunu do bydliště majitele to dopadlo, jak se dalo čekat. Nic nechápající zvíře se věnovalo devastaci bytového zařízení a trvalým pokusům o útěk od majitele ke školiteli. Je nutno přijmout objektivní fakt, že uniformovaný okupant se s velkou dávkou velkorysosti rozhodl vyhovět tužbám psího srdce a Jasu strýčkovi daroval.

To vše vím proto, že někdy ve válečných letech 1942-44 jsem u strýčka Jarky v jeho tehdejšímu působišti strávil zimní prázdniny a na mou dětskou duši tam poprvé plnou vahou dolehla tíha odpovědnosti. Když jsme po dvou dnech s Jasou už byli velicí kamarádi, dostalo se mi významení, že si ji během strýčkovy pracovní doby mohu vzít na procházku. Má hrdoost dosahovala nebe. Kus za dědinou jsem usoudil, že pes potřebuje více pohybu než chůzi u nohy na vodítku. Pustil jsem ji. Venku mrzlo až praštělo a první věc, co tu bestii napadlo, bylo vletět do napůl zamrzlého rozvodněného potoka, který lemoval naši trasu. Ignorovala všechny mé pokusy o vysvětlení, že pobyt v ledové vodě nemůže být prospěšný ani psímu zdraví. O svém štěstí však ona věděla své. Mé strategické rozhodnutí urychleně se vrátit domů akceptovala, ale po svém – potokem. Cárala se tou ledovou vodou asi dva kilometry, u dědiny vyskočila ven a blaženě se otřepala. Do návratu strýce Jarky jsem byl drcen úvahami, zda zápal plic u německých ovčáků může být smrtelné onemocnění. Třesoucím se hlasem jsem ho seznámil s blížící se katastrofou. Normalizace mých niterných pocitů dosáhl jedinou lakonickou větou: „Jo, tohle mi dělá taky.“ Tyto zážitky s Jasou se pak jistě promítly do mých úvah o budoucím povolání a rozhodnutí studovat tehdejší Veterinární fakultu Vysoké školy zemědělské. Pro úplnost ještě uvedu, že život mého strýčka Jarky vyhlásil předčasně někdy v šedesátých letech, ještě než dosáhl důchodového věku. Na motocyklu značky Pionýr neuspěl v nechtěném nerovném souboji s nákladákem. Stalo se to ve Staré Boleslavi, nedaleko místa, kde skonal Svatý Václav. Význam obou událostí pro české dějiny však porovnávat nelze.

■ text: MVDr. Ivo Petro
foto: Ivan Literák

Poznámka: Od r. 1989 do r. 2004 pracoval MVDr. Ivo Petro na pohraniční veterinární stanici v Zebrzydowicích, kde mimo jiné v rámci výuky epizootologie exkurzně zprostředkoval studentům 6. roč. naší univerzity principy veterinární ochrany státního území České republiky. Zlatý diplom naší univerzity si po 50 letech od promoce převzal v r. 2008.

Což takhle dát si parmazán? A nebo třeba parmskou šunku?

Pro většinu lidí představuje parmská šunka nebo parmazán delikatesu, která obohacuje jeho jídelníček. Jak se ale takové delikatesy vyrábí a jak vlastně poznat pravý parmazán a tu správnou parmskou šunku? Na tyto otázky nám odpověděla prof. Silvia Bonardi, která koncem února týden pobývala na naší univerzitě, na fakultě veterinární hygieny a ekologie. Během svého pobytu jsme diskutovali nejen možnosti další odborné spolupráce, ale měla i přednášky, ve kterých zájemce seznámila s tradicí výroby parmazánu a parmské šunky. Dovolte mně, abych vám ve stručnosti přiblížila několik svých postřehů, týkající se výroby těchto specialit.

Jak již sám název napovídá, obě tyto speciality pochází z Itálie a to z provincie Parmigiano – Reggiano s hlavním městem Parma. Tato provincie se nachází v severní Itálii a je pověstná svým zemědělstvím a to zejména chovem skotu a prasat. V oblasti Parmigiano – Reggiano se chová 270 tisíc kusů dojníc a již několik staletí se mléko z těchto dojníc zpracovává na vyhlášený sýr. Ovšem na chov dojníc a jejich výživu jsou kladeny vysoké požadavky. Dojnice například nesmí být krmeny siláží. To proto, aby mléko obsahovalo jen minimum spór a při výrobě parmazánu nedocházelo k duření sýru a tím k jeho znehodnocení. Parmazán se totiž vyrábí ze syrového mléka, které se po nadojení nechladí, ale musí být do 2 hodin dopraveno do mlékárny ke zpracování. Při zpracování mléka a výrobě sýru se nepřidávají žádné aditivní látky. Jen pro zajímavost levnější „sestra“ parmezánu tzv. Grana Padano se vyrábí z mléka krav krměných siláží, a proto se do mléka přidávají některé látky, které brání růstu spór. Vlastní výroba parmazánu je poměrně složitá a skládá se z řady technologických kroků spočívající v kombinaci různých teplot včetně přidavku startovacích kultur a vzácného enzymu reninu. Bochník parmazánu není žádný drobeček, každý váží 40 kg a tak manipulace s ním je skutečně jen pro pořádné chlapy. Celá výroba je časově značně náročná a trvá zhruba měsíc. Teprve potom parmazán zraje minimálně 12 měsíců ve speciálních komorách, kdy se vytváří specifická chuť, textura a vůně. Po 12 měsících je každý bochník podroben kontrole, kdy zkušený pracovník kladivkem poklepe každý bochník a ten musí

Prof. S. Bonardi přednášela o parmazánu v posluchárně Lenfeldova pavilonu

vydávat typický zvuk, který znamená, že uvnitř bochníku nejsou žádné trhliny nebo díry. Po roce zrání a důkladné prohlídce už mohou jít některé bochníky do tržní sítě, ale musí být označeny jako „mladý“ parmazán. Většina bochníků však zraje 18, 22 nebo i 30 měsíců a tím získávají velmi výraznou chuť a aroma. A který parmazán je nejlepší? Záleží, k čemu ho chcete používat. Na strouhání např. na těstoviny je vhodný 18ti nebo 20ti měsíční parmazán. Nejděle zrající parmazán (a také nejdražší) má 30 měsíců a je vhodný, třeba zakápnutý lanýžovým medem, jako skvělá pochoutka k vínu. A jak poznáte „pravý“ parmazán? Po svém obvodu má vyražené svislé proužky a nápisem „Parmigiano – Reggiano“ a na obalu je černá korunka. A jak takový sýr správně doma uchovávat? Stačí ho zabalit do plátěné utěrky a dát do ledničky. Díky své chuti a všestrannému použití v kuchyni vám však v ní dlouho nevydrží.

Při výrobě parmazánu vzniká jako vedlejší produkt syrovátka. Kam s ní? Farmáři z provincie Parmigiano – Reggiano si již před staletími věděli rady. Začali ji zkrmovat prasatům. A tak vznikla historie Parmské šunky. Pro výrobu Parmské šunky se mohou používat pouze prasata, která byla krmena otrubami, zmíněnou syrovátkou a kukuřicí. Prasata se vykrmují minimálně 9 měsíců a porážková hmotnost je minimálně 160 kg. Z těchto prasat se zpracovávají pouze kýty a tyto musí mít alespoň 2 cm povrchového tuku. Po vybourání za tepla a pečlivé kontrole, zda

tuk je opravdu dostatečně vysoký a zda nejsou přítomny nějaké hematomy, je každá kýta zvážena. A musí mít alespoň 10 kg. Pokud je menší, nemůže být použita pro výrobu Parmské šunky, ale pouze pro výrobu Italské šunky. Je to z toho důvodu, že pokud by vrstva tuku byla nižší, tak by při dlouhém zrání a sušení svalovina nebyla křehká a vláčná, ale suchá a pouze slaná. A pak následuje spousta ruční práce v různých časových intervalech – ruční nasolení hrubou solí, opláchnutí a opět nasolení a další omytí. Cílem je odstranit z šunky vodu, aby nedošlo k jejímu kažení. Po několika opakováních se svalová část šunky obalí ledvinovým tukem smíchaným s rýžovou moukou a povrch se potřeme směsí pepře, soli a koření. Takhle ošetřená šunka zraje další dlouhé měsíce. O správné vyzářlosti šunky se přesvědčí zkušený pracovník a to vpichem tenké koňské kosti. Celá výroba Parmské šunky trvá 1,5 až 2 roky a patří mezi skutečné lahůdky v této kategorii. Samozřejmě existuje celá řada národních specialit nazývaných pršuto, iberská šunka nebo šunka serrano, prosciutto crudo apod. Ale Parmská šunka je jen jedna, na obalu má černou královskou korunku a vyznačuje se lehkou ovocnou vůní, je vláčná, křehká a jen přiměřeně slaná. Výborně chutná například s medovým melounem a sklenkou vychlazeného bílého vína. Takže dobrou chuť.

■ text: Iva Steinhauerová
foto: Alena Sýkorová

2. ročník fotografické soutěže „Obdiv“ má prodloužený termín do 30. 4. 2012!!!

V roce 2010 byl odstartován první ročník fotografické soutěže na půdě Veterinární a farmaceutické univerzity Brno. Přihlásilo se do ní velké množství zájemců a porota to při výběru těch nejlepších snímků neměla vůbec snadné. Nejúspěšnějších deset fotografií je zarámováno a vystaveno v budově rektorátu.

Loni byl vyhlášen druhý soutěžní ročník. A máme zde pro Vás jednu důležitou novinku. Aby se do soutěže mohl zapojit co největší počet studentů, byla **prodloužena lhůta uzávěrky do 30. dubna 2012!!!**

A co si pod tématem „Obdiv“ můžete představit? Například náplň vašeho studia, v čem vidíte smysl svého budoucího povolání a co na nich obdivujete. Určitě si uvědomíte, že každý den se na univerzitě naskytne okamžiky, ať už při bádání, léčbě zvířecích pacientů nebo při vašich studijních či sportovních výkonech, které obdiv zasluhují.

Podmínky fotografické soutěže:

- Vyhláшателеm soutěže je redakce časopisu Vita Universitatis. Zúčastnit se může každý zaměstnanec a student VFU Brno.
- Každý z účastníků se může zúčastnit se svou fotografií, barevnou nebo čer-

nobílou, v obvyklém formátu jpg, tif, ve velikosti 2 580 x 1932 px a odvozené větší. Fotografie musí být opatřeny popiskem, jménem a příjmením autora a kontaktem na osobu autora (telefon, e-mail).

- Složení hodnotící poroty stanoví vyhlášovatel. Porota vybere vítězné fotografie na 1. – 5. místě. Vítězové soutěže budou ohodnoceni finanční odměnou ve výši: 1. místo 10 tis. Kč, 2. místo 7 tis. Kč, 3. místo 5 tis. Kč, 4. místo 3 tis. Kč, 5. místo 1 tis. Kč.

Ostatní:

- Fotografie mohou být předávány zasláním fotografie na uvedenou adresu tiskové mluvčí VFU Brno: sykorovaa@vfu.cz
- Zasláním fotografie do soutěže vyjadřuje účastník vůči vyhlášovateli tu skutečnost, že je oprávněn s fotografií nakládat, zejména, že je jediným autorem fotografie; v případě spoluautorství je nutno doložit souhlas všech autorů fotografie. Zasláním fotografie do soutěže uděluje účastník vyhlášovateli oprávnění k použití fotografie nejen v rámci soutěže, ale i v rámci dalších aktivit spojených především s propagací univerzity. Toto oprávnění se poskytuje jako bezúplatné, nevýhradní, teritoriálně a časově neomezené; vyhlášovatel soutěže není povinen jej využít.

■ Každý účastník je povinen při pořizování fotografií dbát oprávněných zájmů a práv třetích osob, zejména osob na fotografii a jejich soukromí a práv na ochranu osobnosti. Zasláním fotografie do soutěže dává účastník vůči vyhlášovateli jednoznačně najevo, že splnil podmínky tohoto odstavce a že souhlasí s tím, že zcela odpovídá za porušení těchto práv.

- Vyhlášovatel bude nakládat s poskytnutými osobními údaji účastníků v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Předáním osobních údajů pro potřeby soutěže souhlasí účastník s tím, že vyhlášovatel je oprávněn zveřejnit jméno a příjmení účastníků ve fotosoutěži. Vyhlášovatel je oprávněn zpracovávat osobní údaje poskytnuté účastníkem. Vyhlášovatel si vyhrazuje právo kdykoli změnit podmínky soutěže.

Naše porota se už nyní těší, jak bude obdivovat vaše vydařená a především obdivuhodná fotografie.

foto: J. Kubernát

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

ISSN 1803-3830

